Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 5 ta' Ġunju 2025
(OR. en)

9876/25

POLMAR 40
POLGEN 61
CLIMA 194
COMAR 25
ENV 456
ENER 197
MAR 93
MARE 24
PECHE 157
PROCIV 63
RELEX 709
RECH 259
SUSTDEV 41
TRANS 223

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	5 ta' Ġunju 2025
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2025) 281 final
Suġġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI Il-Patt Ewropew għall-Oċeani

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2025) 281 final.

Mehmuż: COM(2025) 281 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 5.6.2025
COM(2025) 281 final

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Il-Patt Ewropew għall-Oċeani

MT MT

Il-Patt Ewropew għall-Oċeani

L-oċeani u l-ibħra huma kruċjali għall-ħajja fid-dinja, il-prosperità, il-kompetittività, is-sigurtà u futur sostenibbli. L-oċean huwa kruċjali għar-riżorsi ta' enerġija, data u riżorsi strateġiċi kif ukoll għar-regolamentazzjoni tal-klima tad-dinja.

L-Unjoni Ewropea tmexxi l-akbar żona marittima kollettiva fid-dinja, b'25 miljun km² ta' Żoni Ekonomiċi Esklussivi (ŻEE) madwar l-Istati Membri, ir-reġjuni ultraperiferiċi[1] u t-territorji extra-Ewropej tagħha. B'madwar 70,000 km ta' kosta u 40 % tal-popolazzjoni tagħha jgħixu f'distanza ta' 50 km mill-baħar, l-UE għandha interess kritiku fi kwistjonijiet marittimi. Il-fruntieri marittimi tal-Unjoni jestendu sal-Karibew, l-Oċean Atlantiku u l-Oċean Indjan bis-saħħa tar-reġjuni ultraperiferiċi tagħha. L-ekonomija blu tagħha tappoġġa direttament kważi 5 miljun impjieg u tikkontribwixxi aktar minn €250 biljun f'valur miżjud gross annwali għall-ekonomija tal-UE[2]. Ir-rotot marittimi jġorru madwar 74 % tal-kummerċ estern tal-UE, u l-kejbils tal-komunikazzjoni ta' taħt l-ilma jġorru 99 % tat-traffiku interkontinentali tal-internet.

Fl-istess ħin, is-saħħa tal-oċean tagħna qed tiddeterjora minħabba l-impatti kumulattivi tat-tibdil fil-klima, it-tniġġis, u l-isfruttament żejjed tar-riżorsi tal-baħar. Dawn l-isfidi ambjentali huma aggravati minn tensjonijiet ġeopolitiċi li qed jikbru, li mhux biss huma ta' sfida għall-governanza kooperattiva imma wkoll ta' theddida għas-sigurtà tagħna. Il-libertà ta' navigazzjoni u l-libertà ta' azzjoni fuq il-baħar qed jiġu dejjem aktar ikkontestati, u l-infrastrutturi marittimi kritiċi huma mhedda. It-theddid ibridu u l-attakki ċibernetiċi ma jirrispettawx la l-fruntieri, u lanqas is-sigurtà fuq il-baħar. Il-protezzjoni tal-fruntieri u tal-infrastruttura Ewropej saret prijorità.

Sabiex jiġu indirizzati dawn l-isfidi kollha u tissaħħaħ it-tmexxija tal-Ewropa fil-politiki dwar l-Oċeani, il-Patt Ewropew għall-Oċeani jibni fuq il-leġiżlazzjoni u l-inizjattivi eżistenti u, għall-ewwel darba, se jipprovdi approċċ olistiku fl-oqsma ta' politika kollha. Se jintroduċi qafas ta' referenza uniku mmirat lejn ir-razzjonalizzazzjoni tal-proċessi ta' koordinazzjoni, is-simplifikazzjoni tal-obbligi ta' rapportar u l-offerta ta' strateġija għall-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjonijiet eżistenti u l-kisba tal-għanijiet ta' politika b'mod aktar koerenti fis-setturi kollha. Dan iwitti t-triq għal **Unjoni tal-Oċeani**, inkluż Att dwar l-Oċeani li jibni fuq id-Direttiva eżistenti dwar l-Ippjanar tal-Ispazju Marittimu, u jingrana l-potenzjal enormi tal-oċean għar-reżiljenza, is-sovranità tal-ikel, il-provvista tal-enerġija, is-sigurtà u l-kompetittività tal-Ewropa. Se jsaħħaħ ukoll il-kooperazzjoni ma' inizjattivi internazzjonali.

Dan il-Patt se jappoġġa sitt prijoritajiet:

- il-protezzjoni u r-restawr tas-saħħa tal-oċeani,
- l-ixprunar tal-kompetittività sostenibbli tal-ekonomija blu,
- l-appoġġ għall-komunitajiet kostali, tal-gżejjer u tar-reġjuni ultraperiferiċi,
- l-avvanz tar-riċerka, l-għarfien, il-ħiliet u l-innovazzjoni tal-oċeani,
- it-tisħiħ tas-sigurtà u d-difiża marittima bħala prerekwiżit,
- it-tisħiħ tad-diplomazija tal-UE dwar l-oċeani u tal-governanza internazzjonali bbażata fuq ir-regoli.

[1]Il-Guyana Franċiża, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion u Saint Martin (Franza), l-Azores u Madeira (il-Portugall) u l-Gżejjer Kanarji (Spanja).

[2] Il-Kummissjoni Ewropea (2025). Ir-Rapport dwar l-Ekonomija Blu tal-UE 2025.

Il-Patt jimmira għal approċċ olistiku u kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri, ir-reġjuni, u mal-partijiet ikkonċernati rilevanti inklużi s-sajjieda, il-professjonisti, l-innovaturi, l-investituri, u x-xjenzati tal-ekonomija blu kif ukoll is-soċjetà ċivili. Il-Patt għall-Oċeani se jiġi aġġornat hekk kif jevolvu l-ħtiġijiet.

1. Qafas ta' Governanza Msaħħaħ

Huwa meħtieġ **qafas ta' governanza b'saħħtu** biex jiġu allinjati l-azzjonijiet fil-livelli tal-Unjoni, reġjonali, nazzjonali u dawk lokali għad-diversi baċiri tal-baħar, li jinvolvu kemm il-pajjiżi tal-UE kif ukoll dawk mhux tal-UE.

1.1. Implimentazzjoni tal-objettivi relatati mal-oċeani

Lil hinn mil-leġiżlazzjoni direttament rilevanti bħar-Regolament dwar il-Politika Komuni tas-Sajd, id-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina (MSFD) jew id-Direttiva dwar l-Ippjanar tal-Ispazju Marittimu (MSPD), il-leġiżlazzjoni u l-politika tal-UE jistabbilixxu firxa wiesgħa ta' miri kemm vinkolanti kif ukoll ta' aspirazzjoni dwar il-preservazzjoni u l-ġestjoni sostenibbli tal-oċeani. Jenħtieġ li l-governanza msaħħa tiffaċilita l-implimentazzjoni ta' tali miri u tiżgura l-infurzar tal-leġiżlazzjoni eżistenti b'mod koerenti.

Illustrazzjoni: għażla ta' miri vinkolanti relatati mal-oċeani fil-leġiżlazzjoni tal-UE

Abbażi ta' konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, sal-2027 **il-Kummissjoni se tipproponi "Att dwar l-Oċeani" li se jibni fuq reviżjoni tad-Direttiva dwar l-MSP**. Se jkollu l-għan li jsaħħaħ u jimmodernizza l-ippjanar tal-ispazju marittimu bħala għodda strateġika li se taqdi l-prijoritajiet tal-Patt għall-Oċeani u l-implimentazzjoni tagħhom, b'mod partikolari permezz ta' aktar koordinazzjoni transsettorjali fil-livell nazzjonali u permezz ta' approċċ organizzat aħjar tal-baċiri tal-baħar. **L-Att se jagħmel referenza għall-miri rilevanti, sabiex ikunu identifikabbli taħt saqaf wieħed, u se jiffaċilita l-implimentazzjoni koerenti u effettiva tagħhom.**

Il-Kummissjoni se taħdem ukoll biex tissimplifika u tissinkronizza l-obbligi ta' rapportar relatati mal-oċeani għall-Istati Membri fil-leġiżlazzjoni eżistenti, bl-għan li żżid iċ-ċarezza

legali u l-koerenza tal-politika, filwaqt li tnaqqas il-piż amministrattiv. Se tivvaluta wkoll modi kif tappoġġa l-implimentazzjoni tal-obbligi relatati mal-oċeani.

Biex timmonitorja u tirrapporta l-progress dwar l-indikaturi u l-miri rilevanti tal-Patt, il-Kummissjoni se toħloq "dashboard tal-Patt tal-UE għall-Oċeani" pubbliku, li jikkontribwixxi għal Rapport dwar l-Istat tal-Patt għall-Oċeani regolari, li jikkapitalizza fuq rapporti u assi eżistenti, bħall-Osservatorju tal-Ekonomija Blu tal-UE, il-Programm Spazjali tal-UE inkluż Copernicus, għodod diġitali u filwaqt li jitqies il-prinċipju ta' darba biss.

Il-ħidma mill-qrib mal-partijiet ikkonċernati rilevanti dwar il-politiki kollha relatati mal-oċeani se tkun ta' importanza kruċjali. B'inspirazzjoni mill-Bord Ewropew għall-Agrikoltura u għall-Ikel, il-Kummissjoni se tistabbilixxi **Bord tal-Oċeani** ta' livell għoli, magħmul minn rappreżentanti mis-setturi rilevanti marbuta mal-Oċeani. Il-Bord se jkun strumentali sabiex jappoġġa lill-Kummissjoni fil-kompitu tagħha li timmonitorja u tiżgura l-implimentazzjoni effettiva tal-Patt għall-Oċeani.

1.2. Naħdmu flimkien fil-livell reġjonali

L-għadd dejjem jikber ta' attivitajiet marittimi — l-enerġija lil hinn mill-kosta, is-sajd u l-akkwakultura, it-tbaħħir, ir-rikreazzjoni u t-turiżmu kostali, fost oħrajn — qed joħloq pressjoni fuq l-ispazju limitat tal-oċeani. Filwaqt li xi attivitajiet jeħtieġu oqsma ddedikati, parti mit-triq 'il quddiem tinsab fi ppjanar aktar ikkoordinat li jibbilanċja l-użu individwali u dak kondiviż tal-baħar fi ħdan il-limiti ekoloġiċi u l-konservazzjoni tiegħu, li jrawwem il-koeżistenza ta' diversi attivitajiet marittimi, li jiprijoritizza l-inklużjoni, l-ekwità u s-solidarjetà.

L-UE tappoġġa l-kooperazzjoni reġjonali fis-sajd, l-ekonomija blu usa' u l-protezzjoni ambjentali permezz ta' oqfsa reġjonali, bħall-Organizzazzjonijiet Reġjonali tal-Ġestjoni tas-Sajd u l-Konvenzjonijiet dwar l-Ibħra Reġjonali, li huma ċentrali għall-implimentazzjoni tal-Politika Komuni tas-Sajd (PKS) u tal-MSFD. Erba' inizjattivi tal-baċiri tal-baħar ikkontribwew ukoll għall-avvanz tal-ekonomija blu sostenibbli. Apparti minn hekk, dawn l-isforzi ssaħħu permezz ta' oqfsa ta' kooperazzjoni flessibbli bħall-Unjoni għall-Mediterran, is-Sħubija tal-Lvant, u l-kooperazzjoni reġjonali fil-baċir tal-Baħar l-Iswed.

Jeħtieġ li l-UE tieħu l-kooperazzjonijiet varji għal-livell li jmiss b'mod aktar sinerġetiku biex tottimizza l-użu tal-ispazju tal-baħar tagħha. Il-prattiki b'użu multiplu u ż-żoni li jinvolvu l-enerġija mir-riħ lil hinn mill-kosta, flimkien ma' teknoloġiji nodfa, prattiki ta' konservazzjoni u restawr, is-sajd jew l-akkwakultura sostenibbli kollha huma toroq promettenti għall-futur.

Permezz tal-proposta li jmiss għal "Att dwar l-Oċeani", l-Istati Membri se jiġu mħeġġa jimxu minn approċċ nazzjonali għal approċċ fil-livell tal-baċir tal-baħar. F'dan ir-rigward, huma ser jiġu mħeġġa jikkooperaw mal-pajjiżi ġirien, fost il-korpi ta' kooperazzjoni reġjonali eżistenti, permezz ta' strateġiji makroreġjonali tal-UE, kif ukoll jibnu fuq il-Missjoni tal-UE "Nirrestawraw l-Oċean u l-Ilmijiet Tagħna" fanali fuq skala ta' baċiri.

B'segwitu għall-"Att dwar l-Oċeani", se tingħata attenzjoni speċifika lil:

- Il-**Baħar Baltiku** bħala prijorità urġenti: Fl-2025, il-Kummissjoni se torganizza **avveniment ta' livell għoli "Il-Baltiku Tagħna"** bħala l-punt tat-tluq għal approċċ imġedded u olistiku biex jiġu indirizzati l-isfidi tal-ekosistema, it-tniġġis mill-art u mill-baħar, it-tisħiħ tas-sigurtà, il-ġestjoni ambjentali u tas-sajd, u l-appoġġ tal-komunitajiet

kostali, f'kooperazzjoni mal-Istrateġija tal-UE għar-Reġjun tal-Baħar Baltiku u mal-korpi reġjonali eżistenti.

- L-**approċċ strateġiku ġdid għall-Baħar l-Iswed**, li jistabbilixxi qafas tal-politika li jħares' il quddiem imfassal biex jindirizza l-isfidi reġjonali permezz ta' sħubijiet ta' benefiċċju reċiproku. Adottat f'Mejju 2025[3], jinkludi azzjonijiet iffukati fuq: (1) it-tisħiħ tas-sigurtà, l-istabbiltà u r-reżiljenza, (2) it-trawwim tat-tkabbir sostenibbli u l-prosperità, inkluż permezz tal-promozzjoni tal-ekonomija blu, (3) il-promozzjoni tal-protezzjoni ambjentali, ir-reżiljenza u t-tħejjija għat-tibdil fil-klima, il-protezzjoni ċivili — b'enfasi speċjali fuq iż-żoni kostali.
- Il-**Patt għall-Mediterran** il-ġdid se jwitti t-triq lejn spazju komuni ta' paċi, prosperità u stabbiltà fir-reġjun tal-Mediterran, filwaqt li jibni fuq il-pedamenti tal-Aġenda għall-Mediterran 2021. Il-Kummissjoni, f'kollaborazzjoni mal-Unjoni għall-Mediterran, se tappoġġa l-iżvilupp ta' strateġija għall-baċiri tal-baħar tal-ekonomija blu fil-Lvant tal-Mediterran, li bħalissa ma għandhiex struttura ddedikata għall-kooperazzjoni, ibbażata fuq il-format tal-Inizjattiva tal-WestMed u f'kooperazzjoni mal-korpi reġjonali eżistenti.
- L-**Artiku**, b'mod partikolari l-Oċean Artiku, li huwa essenzjali għall-klima globali u għall-bijodiversità, is-sigurtà u l-konnettività tal-baħar: il-politika tal-UE dwar l-Artiku sservi bħala mudell għad-diplomazija, il-kooperazzjoni u l-multilateraliżmu tagħha dwar l-oċeani u għall-iżvilupp sostenibbli tal-ekonomija blu. Il-Kummissjoni se tkompli tinvolvi ruħha ma' Greenland, il-Gżejjer Faeroe, l-Iżlanda u n-Norveġja, filwaqt li żżomm l-istandards tal-UE u tiskambja l-aħjar prattiki globalment.

Il-Kummissjoni se tipprijoritizza l-aċċess stabbli u prevedibbli għall-ilmijiet ġirien kollha, filwaqt li tiżgura l-użu ġust u ekwu tar-riżorsi tal-baħar.

1.3. L-Isfruttar tal-Appoġġ Finanzjarju

Il-finanzjament tal-Oċeani

L-inizjattivi fil-Patt għall-Oċeani jeħtieġu investimenti u finanzjament minn sorsi privati u pubbliċi. Approċċ integrat għall-finanzjament u l-politiki rilevanti għall-oċeani se jkopri firxa wiesgħa ta' elementi: il-konservazzjoni tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar bħala waħda mill-ħames kompetenzi esklużivi tal-UE, ir-restawr tal-bijodiversità tal-baħar, il-ġestjoni tal-attivitajiet tas-sajd u tal-akkwakultura sostenibbli u l-innovazzjoni fihom, l-attivitajiet dwar l-implimentazzjoni tal-PKS, l-għarfien dwar l-oċeani, is-sigurtà marittima, is-sigurtà tal-ikel, l-iżvilupp u l-espansjoni ta' ekonomija blu kompetittiva u sostenibbli, inkluż l-enerġija lil hinn mill-kosta u mill-oċeani, il-bijoteknoloġija u d-desalinazzjoni, is-salvagwardja tal-wirt kulturali ta' taħt l-ilma, l-appoġġ għal setturi u industriji oħra tal-ekonomija blu biex isiru newtrali għall-klima, l-użu ta' soluzzjonijiet intelliġenti, kif ukoll l-appoġġ għall-ippjanar tal-ispazju marittimu.

L-Istati Membri għandhom jużaw parti mid-dħul li qed jiksbu mill-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS, Emissions Trading System) — li issa tkopri l-emissjonijiet mit-trasport marittimu — biex jinvestu fid-dekarbonizzazzjoni tas-settur

[3] Il-Komunikazzjoni Konġunta "The European Union's strategic approach to the Black Sea region", JOIN(2025) 135 final.

marittimu, inkluż permezz tat-titjib fl-effiċjenza fl-użu tal-enerġija tal-bastimenti, tal-portijiet, tat-teknoloġiji innovattivi u tal-infrastruttura.

Ninvestu fl-ekonomija blu u fl-innovazzjoni

Start-ups u scale-ups Ewropej li jixprunaw l-innovazzjonijiet tal-ekonomija blu jiffaċċjaw sfidi sinifikanti, bħal aċċess limitat għall-kapital ta' riskju u ostakli regolatorji. L-istimi jissuġġerixxu li l-SMEs tal-ekonomija blu fl-UE jiffaċċjaw diskrepanza fil-finanzjament ta' bejn €60 u 70 biljun[4]. Ir-riżorsi tal-UE waħedhom ma jkunux biżżejjed biex titnaqqas id-diskrepanza fl-investiment. Għalhekk, l-għaqda ta' sorsi pubbliċi u privati hija kruċjali.

Il-**Programm InvestEU** tal-Kummissjoni Ewropea, li jipprovdi garanzija implimentata mill-BEI, mill-banek promozzjonali nazzjonali u mill-istituzzjonijiet ta' finanzjament multilaterali, jimmobilizza investimenti privati li jappoġġaw firxa wiesgħa ta' investimenti fl-ekonomija blu fi stadji differenti. B'mod indikattiv, l-investimenti rilevanti jvarjaw minn teknoloġiji jew soluzzjonijiet ta' sostenibbiltà ambjentali għall-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta, l-ekoloġizzazzjoni tal-portijiet u tat-tbaħħir, l-akkwakultura, l-iżvilupp kostali, it-turiżmu, l-ekonomija ċirkolari. Dan jinkludi wkoll investimenti fir-RŻI għal teknoloġiji strateġiċi tal-oċeani u tas-satelliti, id-diġitalizzazzjoni, l-applikazzjonijiet tal-IA, il-manifattura avvanzata, u r-robotika ta' taħt l-ilma. S'issa, InvestEU appoġġa investimenti b'valur ta' aktar minn €15-il biljun. B'ħarsa' l quddiem, InvestEU se jkompli jappoġġa proġetti tal-ekonomija blu investibbli b'servizzi ta' finanzjament u ta' konsulenza għall-perjodu ta' programmazzjoni li jifdal.

Il-**pjattaforma BlueInvest** għandha rwol ċentrali fl-isforzi tal-UE biex tappoġġa l-ekonomija blu. Għandha l-għan li, sal-2028, timmobilizza aktar minn €1 biljun f'investimenti pubbliċi u privati. Din tappoġġa, fost l-oħrajn, fondi ta' kapital ta' riskju li jiffukaw fuq proġetti tal-ekonomija blu permezz tal-prodotti ta' ekwità InvestEU tal-Fond Ewropew tal-Investiment. B'mod parallel, il-pjattaforma BlueInvest, taċċellera t-tkabbir tan-negozju għall-SMEs u l-istart-ups Ewropej billi tipprovdilhom il-bini tal-kapaċitajiet, it-tħejjija għall-investiment u l-appoġġ għall-ġbir ta' fondi.[5] Bl-enfasi mġedda tal-Patt għall-Oċeani fuq l-ekonomija blu, l-appoġġ finanzjarju u konsultattiv li jaqa' fl-ambitu tal-pjattaforma BlueInvest se jiġi intensifikat.

L-**Istrateġija l-ġdida tal-UE għall-Kumpaniji Start-up u Scale-up**[6] li għandha l-għan li tpoġġi lill-UE bħala l-aħjar post fid-dinja biex tibda u tespandi il-kumpaniji xprunati mit-teknoloġija se tkopri wkoll it-teknoloġija blu. Dan se jkun ta' benefiċċju għall-ekonomija blu b'mod partikolari permezz tas-simplifikazzjoni regolatorja, inkluż permezz tat-"28 reġim"[7], l-appoġġ għall-innovazzjoni, l-akkwist tat-talenti u l-iżvilupp tal-ħiliet, kif ukoll l-integrazzjoni ma' inizjattivi usa' tal-UE.

---

[4] Studju li jappoġġa l-investiment għall-iżvilupp sostenibbli tal-ekonomija blu — L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-UE, 2018.

[5] https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/investments/blueinvest_en.

[6] "L-Istrateġija tal-UE għall-kumpaniji Start-up u Scale-up. Agħżel l-Ewropa biex tibda u tespandi", COM (2025) 270 final.

[7] It-28 reġim se jipprovdi sett uniku ta' regoli, potenzjalment b'mod progressiv u modulari. Dan ikun jinkludi qafas legali korporattiv tal-UE, ibbażat fuq soluzzjonijiet diġitali b'mod awtomatiku, u se jgħin lill-kumpaniji jegħlbu l-ostakli meta jistabbilixxu u joperaw fis-Suq Uniku kollu. Biex jagħmel dan, se jissimplifika r-regoli applikabbli u jnaqqas il-kost tal-falliment billi jindirizza aspetti speċifiċi fl-oqsma rilevanti tal-liġi, inkluż il-liġi dwar l-insolvenza, ix-xogħol u t-taxxa.

Il-**Pjattaforma Tematika ta' Speċjalizzazzjoni Intelliġenti għal ekonomija blu sostenibbli** se tiġi żviluppata aktar bħala għodda biex jitrawmu ekosistemi tal-innovazzjoni fl-Istati Membri u r-reġjuni u biex jiġu attirati investimenti fl-innovazzjoni biex tingħata spinta lill-kompetittività tas-setturi tal-ekonomija blu.

Il-Kummissjoni se tkompli **taħdem mal-Grupp tal-Bank Ewropew tal-Investiment** u ma' sħab oħra inkarigati mill-implimentazzjoni ta' InvestEU għall-**ingranaġġ tal-investimenti privati** u għat-**tnaqqis tar-riskju tal-kapital privat**, inkluż:

- **It-tisħiħ tar-reżiljenza tal-komunitajiet kostali** u t-twassil ta' benefiċċji ekoloġiċi, klimatiċi, ekonomiċi u soċjali, permezz tal-finanzjament tal-UE mill-fondi strutturali u ta' koeżjoni, kif ukoll permezz tal-Horizon, inklużi programmi tal-Missjoni dwar l-Oċeani u s-self tal-BEI.
- L-isfruttar ta' aktar investiment fl-innovazzjoni tal-oċeani, billi titnieda **inizjattiva ta' mmappjar tal-investiment** li se tidentifika soluzzjonijiet finanzjarji li jaċċelleraw l-użu ta' teknoloġiji ġodda fl-ekonomija blu.
- **It-tisħiħ tal-appoġġ konsultattiv** taħt l-inizjattiva Blue Champions biex tittejjeb it-tħejjija għall-investiment u biex jinstabu soluzzjonijiet finanzjarji għal innovaturi relatati mal-oċeani u biex jitħaffef l-użu ta' teknoloġiji u riżultati ġodda tax-xjenza.

Azzjonijiet ewlenin — governanza:
- L-Att dwar l-Oċeani
- Id-Dashboard tal-Patt tal-UE għall-Oċeani
- Il-Bord tal-Oċeani

Finanzjament
- It-tisħiħ tar-reżiljenza tal-komunitajiet kostali permezz tal-finanzjament tal-UE u s-self tal-BEI
- L-intensifikazzjoni tal-appoġġ finanzjarju u konsultattiv li jaqa' fl-ambitu tal-pjattaforma BlueInvest

2. Approċċ integrat għas-saħħa u s-sostenibbiltà tal-oċeani

Ġew stabbiliti objettivi sinifikanti tal-UE u l-inizjattivi tal-UE wasslu għal progress fis-saħħa tal-Oċeani. Iżda l-ambjent tal-baħar qed ikompli jiddegrada, u l-oċean u d-diversità tal-ħajja li jappoġġa għadhom vulnerabbli. L-iskollijiet tal-qroll, eżempju — jospitaw madwar kwart tal-ispeċijiet kollha tal-baħar — qed jiġu affettwati dejjem aktar mit-tisħin tal-ilmijiet u mill-kimika tal-oċeani li qed tinbidel, u dan idgħajjef ir-reżiljenza tagħhom. Ħafna ħabitats tal-baħar u wirt kulturali tal-baħar, minn mergħat tal-algi sa mangrovji, għadhom qed jiffaċċjaw pressjonijiet minn attivitajiet tal-bniedem tal-baħar u interni li jikkontribwixxu għat-tibdil fil-klima. It-titjib u s-sostenn tas-saħħa tal-oċean jeħtieġu impenn, innovazzjoni, u kollaborazzjoni fil-livelli kollha, inkluż globalment[8].

[8]Ara t-taqsima 7.

Din il-Komunikazzjoni tipproponi azzjonijiet ibbażati fuq erba' prinċipji ewlenin: approċċ missors għall-baħar dwar l-indirizzar tat-tniġġis; prinċipju ta' prekawzjoni; approċċ ibbażat fuq ix-xjenza għad-deċiżjonijiet ta' politika; u approċċ ibbażat fuq l-ekosistemi.

2.1. L-Oċean bħala alleat fil-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima

L-Oċean huwa l-akbar bir ta' karbonju fil-pjaneta tagħna, li jassorbi 30 % tal-emissjonijiet antropoġeniċi tal-karbonju. Għandu rwol vitali fir-regolamentazzjoni tal-klima, fis-sekwestru tal-karbonju u fil-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. Din il-kapaċità hija pperikolata miż-żieda fit-temperaturi, it-telf tal-bijodiversità, l-aċidifikazzjoni u d-deossiġenazzjoni.

Min-naħa l-oħra, ir-restawr tal-ekosistemi tal-baħar u l-bini mill-ġdid tal-bijodiversità jistgħu jikkontribwixxu għat-tnaqqis fir-ritmu tat-tisħin globali, billi jżidu l-funzjoni tal-qbid tal-karbonju tal-oċean. It-tisħin u l-aċidifikazzjoni tal-oċeani huma prinċipalment ikkawżati mill-emissjonijiet tal-karbonju mill-ħruq tal-fjuwils fossili. Għalhekk, it-twettiq tal-objettivi klimatiċi tagħna u l-involviment fid-diplomazija dwar il-klima biex emittenti ewlenin oħra jaslu biex inaqqsu l-emissjonijiet tagħhom ta' gassijiet serra huma essenzjali biex jiġu miġġielda t-tisħin u l-aċidifikazzjoni tal-oċeani. Barra minn hekk, il-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta tgħin biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra, li altrimenti jikkawżaw it-tisħin tal-oċeani u jipperikolaw is-saħħa u l-prosperità tal-oċeani, u tnaqqas id-dipendenza tal-Ewropa fuq il-fjuwils fossili, inkluż dak estratt minn qiegħ il-baħar, u b'hekk, fir-rigward tar-riskji fuq l-ekosistemi tal-baħar inkluż qiegħ il-baħar, issaħħaħ is-sigurtà u s-sovranità tal-enerġija tal-UE f'konformità mal-objettiv tan-newtralità klimatika tal-UE.

Il-Kummissjoni se tappoġġa lill-Istati Membri fl-ippjanar u fl-implimentazzjoni ta' miżuri biex jiġu restawrati l-ħabitats kostali u tal-baħar degradati biex tintlaħaq il-mira legalment vinkolanti skont ir-Regolament dwar ir-Restawr tan-Natura li sal-2030 jiġu koperti mill-inqas 20 % taż-żoni tal-baħar tal-UE bil-miżuri meħtieġa u l-ekosistemi kollha li jeħtieġu restawr sal-2050.

Il-Kummissjoni se tappoġġa lill-komunitajiet kostali biex jibnu mudelli kummerċjali ġodda li jkunu ta' benefiċċju kemm għan-natura kif ukoll għan-nies inklużi r-riżervi Ewropej tal-karbonju blu, filwaqt li tqis il-linji gwida tal-UNFCCC[9].

2.2. Il-protezzjoni u r-restawr tal-ħajja tal-baħar u s-servizzi essenzjali tal-ekosistema tal-oċeani

Il-pressjonijiet fuq l-oċeani jagħmlu ħsara lill-ekosistemi u l-bijodiversità tal-baħar, jaffettwaw il-komunitajiet kostali, is-sajd u attivitajiet oħra bbażati fuq il-baħar.

Iż-Żoni tal-Baħar Protetti (MPAs)

Network ta' MPAs konnessi tajjeb u ġestiti b'mod effettiv għandu rwol kruċjali fil-protezzjoni u r-restawr tal-ekosistemi u tax-xbieki alimentari, filwaqt li jappoġġa lill-komunitajiet kostali u lis-sajjieda billi jgħin fil-bini mill-ġdid tal-ħajja tal-baħar. L-UE espandiet in-network tagħha tal-MPAs għal 12.3 % tal-ilmijiet tagħha iżda l-Istati Membri huma mħeġġa jaċċelleraw l-isforzi biex tintlaħaq il-mira tal-Istrateġija tal-UE għall-Bijodiversità għall-2030 li tipproteġi legalment 30 %, u tipproteġi b'mod strett 10 % tal-ibħra tagħha. Dan jimplika li jiġu proposti pjanijiet ta' ġestjoni għal kull MPA, ibbażati fuq ix-xjenza u bl-involviment tal-partijiet

[9] Il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima

ikkonċernati lokali kollha inklużi s-sajjieda, li għandhom l-għan li jindirizzaw il-karatteristiċi speċifiċi tal-MPAs ikkonċernati f'żoni ekoloġikament sinifikanti. Dan jenħtieġ li jinkludi l-identifikazzjoni, fuq bażi ta' każ b'każ, ta' liema tekniki tas-sajd huma kompatibbli mal-konservazzjoni tal-ispeċijiet u l-ħabitats fil-mira fl-MPAs ikkonċernati.

Għalhekk, il-Kummissjoni se taħdem fuq l-implimentazzjoni u l-infurzar effettivi tal-leġiżlazzjoni eżistenti tal-UE, b'mod partikolari d-Direttiva dwar l-Għasafar u l-Ħabitats, id-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina (MFSD) u r-Regolament dwar ir-Restawr tan-Natura, inkluż l-użu ta' teknoloġiji ġodda, immirati biex jiffaċilitaw is-sorveljanza u l-monitoraġġ.

Il-ġestjoni sostenibbli tal-attivitajiet tal-baħar

Lil hinn miż-żoni protetti tal-baħar, approċċ ibbażat fuq l-ekosistema għall-ġestjoni tal-attivitajiet fuq il-baħar, kif ukoll dawk fuq l-art li jaffettwaw il-baħar, huwa kruċjali kif deskritt fl-MSFD sabiex jinkisbu ibħra nodfa, b'saħħithom u produttivi, u fl-aħħar mill-aħħar "status ambjentali tajjeb"[10] (GES, Good Environmental Status) għall-ilmijiet tal-baħar kollha tal-UE.

Minkejja l-progress, l-evalwazzjoni reċenti tal-MSFD[11] enfasizzat li huma meħtieġa passi ulterjuri biex jinkiseb bis-sħiħ il-GES fil-11-il deskrittur kollha tal-MSFD, inkluż iż-żieda fl-investimenti finanzjarji biex jiġu implimentati l-miżuri meħtieġa. **Il-Kummissjoni se tirrevedi l-MSFD biex tħaffef il-progress lejn il-kisba tal-objettivi ambjentali, tissimplifika l-implimentazzjoni, u tnaqqas il-piż amministrattiv assoċjat mar-rapportar u l-ġestjoni tad-data.**

L-indirizzar tat-tniġġis tal-baħar u tal-ilma ħelu

L-ekosistemi tal-baħar u kostali jiffaċċjaw theddid sinifikanti mit-tniġġis, inklużi nutrijenti minn attivitajiet fuq l-art u fil-baħar: ilma tax-xeba' agrikolu, kontaminanti kimiċi, plastik u mikroplastiċi. Għalhekk jeħtieġ li l-miżuri jindirizzaw iċ-ċiklu kollu tal-ilma fuq l-art u fil-baħar. Biex tindirizza s-sorsi ta' tniġġis ibbażati fuq l-art, il-Kummissjoni se ssaħħaħ approċċ mis-sors għall-baħar, permezz tal-**Istrateġija għar-Reżiljenza tal-Ilma**, u se tappoġġa lill-komunitajiet kostali fil-ġlieda kontra t-tniġġis ibbażat fuq l-art, filwaqt li tirrikonoxxi r-rwoli tagħhom ta' gwardjani bejn it-tniġġis tal-art u d-degradazzjoni tal-ekosistemi tal-baħar.

Filwaqt li jibni fuq ir-rekwiżiti biex jitnaqqas it-tniġġis sabiex jinkiseb l-istatus ambjentali tajjeb tal-ibħra tal-UE, il-Pjan ta' Azzjoni ta' Tniġġis Żero tal-UE jistabbilixxi miri ambizzjużi, bħat-tnaqqis tal-iskart tal-plastik fl-oċean b'50 % u t-telf tan-nutrijenti b'50 % sal-2030, appoġġat bis-sħiħ b'finanzjament minn Orizzont Ewropa, inkluża l-Missjoni "Nirrestawraw l-Oċean u l-Ilmijiet Tagħna". Il-Kummissjoni tfakkar fil-possibbiltà li l-Istati Membri jappoġġaw skemi attivi jew passivi ta' ġbir tal-iskart fil-baħar skont il-programmi nazzjonali tal-FEMSA.

Il-ġestjoni effettiva tan-nutrijenti, u t-tnaqqis sinifikanti tat-tniġġis inklużi l-mikroplastiċi, il-PFAS u sustanzi kimiċi oħra huma essenzjali biex titjieb is-saħħa tal-Oċean. Il-Kummissjoni se tkompli tiffinanzja wkoll ir-riċerka u l-innovazzjoni dwar il-ġestjoni tan-nutrijenti, il-

---

[10] L-Artikolu 3(5) tal-MSFD u speċifikat aktar fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/848 li tistabbilixxi kriterji u standards metodoloġiċi ta' status ambjentali tajjeb tal-ilmijiet tal-baħar.

[11] Ir-rapport dwar il-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-programmi ta' miżuri tal-Istati Membri kif aġġornati skont l-Artikolu 17 tad-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina (2008/56/KE).

mikroplastiċi. Barra minn hekk, il-Politika Agrikola Komuni (PAK) se tkompli tinċentiva l-agrikoltura sostenibbli, inkluż biex tgħin fit-tnaqqis tan-nutrijenti żejda.

Fir-rigward tat-tniġġis tal-baħar, it-trasport marittimu jibqa' wieħed mis-sorsi ewlenin, li jikkontribwixxi għall-emissjonijiet, l-iskariku, l-iskart, u l-istorbju taħt l-ilma. Il-bidla trasformattiva fit-trasport marittimu lejn in-newtralità klimatika u t-tniġġis żero jista' jillimita l-impatt fuq il-ħajja tal-baħar u jgħin biex tinżamm u tikber il-kompetittività tal-UE[12]. Filwaqt li l-liġijiet eżistenti naqqsu t-tniġġis mill-vapuri, hija meħtieġa aktar azzjoni biex jitrażżnu l-iskariki tal-arja u tal-ilma, u jiġi evitat it-tixrid ta' pellets tal-plastik[13].

Għalhekk il-Kummissjoni se:

- ittejjeb il-CleanSeaNet[14] sabiex tkun tista' twissi lill-Istati Membri dwar aktar tipi ta' sustanzi niġġiesa minn bastimenti eż. drenaġġ, żibel, kontenituri mitlufa. L-Istati Membri jenħtieġ li jiżviluppaw aktar il-proċessi ta' verifika u l-aċċessibbiltà tad-data. Filwaqt li tibni fuq il-ħidma li l-UE skattat skont l-MSFD dwar l-istorbju taħt l-ilma, tappoġġa l-Koalizzjoni ta' Ambizzjoni Għolja għal Oċean Kwiet li tippromwovi soluzzjonijiet ambizzjużi u prattiċi li se jirrestawraw is-silenzju tal-oċean.
- Taħdem mas-sħab biex tiżgura l-implimentazzjoni sħiħa tad-deċiżjonijiet skont l-IMO biex jitnaqqas it-tniġġis mit-trasport marittimu.

Azzjonijiet Ewlenin[15]:
- Ir-reviżjoni tad-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina
- Ir-riżervi Ewropej tal-karbonju blu u l-mudelli kummerċjali ġodda għall-komunitajiet kostali
- L-inkoraġġiment tal-Istati Membri fid-deżinjazzjoni u l-ġestjoni tal-MPAs

3. Spinta lill-Ekonomija Blu Sostenibbli lejn kompetittività akbar

L-ekonomija blu tal-UE hija mutur b'potenzjal ekonomiku u trasformattiv. Hija integrali għall-istrateġija industrijali u ta' sigurtà usa' tal-Ewropa, u tkopri firxa wiesgħa ma' (i) setturi tradizzjonali fis-sajd, l-akkwakultura, it-tbaħħir, u t-turiżmu kostali; (ii) setturi ġodda u emerġenti fl-enerġija rinnovabbli, il-bijoteknoloġija blu, ir-robotika ta' taħt l-ilma, u l-osservazzjoni tal-oċeani, u (iii) promoturi globali tat-teknoloġija tal-oċeani, xprunati mir-riċerka u l-innovazzjonijiet fl-IA, fit-teknoloġija nadifa, u fit-teknoloġija profonda. Ekonomija blu riġenerattiva li tirrestawra l-oċean filwaqt li trawwem l-iżvilupp, l-inklużjoni soċjali u l-ekwità tinvolvi r-rivitalizzazzjoni tar-riżorsi tal-baħar u s-sistemi naturali tal-oċean.

[12] Ir-Rapport Konġunt tal-EEA-EMSA 15/2024:Ir-Rapport Ambjentali dwar it-Trasport Marittimu Ewropew 2025.
[13] Fit-8 ta' April 2025, il-koleġiżlaturi qablu b'mod proviżorju dwar l-abbozz ta' Regolament propost għall-prevenzjoni tat-tniġġis mill-mikroplastik mir-rilaxx mhux intenzjonat ta' pellets tal-plastik (COM (2023) 645).
[14] Servizzi bbażati fuq is-Satellita — servizz CleanSeaNet — EMSA — Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima.
[15] L-azzjonijiet ewlenin relatati mas-saħħa tal-oċeani skont it-Taqsima 7 jikkontribwixxu wkoll għal din il-prijorità.

F’konformità mal-Boxxla għall-Kompetittività u l-Patt għal Industrija Nadifa, l-UE jeħtiġilha ssaħħaħ il-kompetittività tagħha u taċċellera t-tranżizzjonijiet strateġiċi fis-setturi tradizzjonali u emerġenti tal-ekonomija blu, filwaqt li tiffoka b’mod partikolari fuq id-dekarbonizzazzjoni u ż-żieda fl-innovazzjoni. Dan ifisser l-appoġġ għas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura tagħna, inkluż il-valorizzazzjoni aħjar tal-iskart tal-bijomassa akkwatika, it-tħaffif tal-użu ta’ teknoloġiji blu nodfa, l-appoġġ għal mudelli ta’ negozju li jippreservaw jew jirrestawraw l-ekosistemi tal-oċeani u l-bijodiversità permezz ta’ soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura u prodotti negattivi għall-karbonju — u l-ħolqien tal-kundizzjonijiet it-tajba għat-tkabbir. Il-kisba ta’ dan teħtieġ taħlita intelliġenti ta’ finanzjament pubbliku, investiment privat, regolamentazzjoni abilitanti, żvilupp tal-ħiliet, kondiviżjoni tal-għarfien, riċerka u innovazzjoni, u ppjanar tal-ispazju marittimu effettiv.

3.1. L-appoġġ għas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura għal Ikel Akkwatiku sostenibbli, is-Sigurtà u s-Sovranità tal-Ikel

Is-sajd u l-akkwakultura huma vitali għall-provvista tal-ikel u s-sigurtà tal-ikel. Madankollu, 70 % tal-ikel akkwatiku kkunsmat fl-UE llum huwa importat[16]. Il-Viżjoni għall-Agrikoltura u għall-Ikel hija kkomplementata bl-**evalwazzjoni komprensiva u r-reviżjoni possibbli tal-PKS, li tkopri wkoll l-Organizzazzjoni Komuni tas-Swieq (OKS),** u l-**Viżjoni 2040 għas-sajd u l-akkwakultura** se jimmarkaw stadju importanti sinifikanti. Din tiżgura li s-sajd u l-akkwakultura, inkluż is-settur tal-ipproċessar, itejbu l-kompetittività u r-reżiljenza tagħhom u jiżguraw provvista stabbli għas-suq tal-UE, filwaqt li jinżamm approċċ għall-ġestjoni tas-sajd ibbażat fuq l-ekosistema. Dan se jinvolvi ħidma mal-Istati Membri biex l-attivitajiet tas-sajd jibqgħu validi fil-futur u aktar sostenibbli billi tittejjeb is-selettività tal-irkaptu, inkluż permezz tal-innovazzjoni, u jonqsu l-impatti negattivi fuq l-ekosistema tal-baħar, jiġu minimizzati u, fejn possibbli, jiġu eliminati l-qabdiet inċidentali ta’ speċijiet tal-baħar sensittivi. Il-promozzjoni fil-livell globali tal-prinċipji tas-sostenibbiltà tal-UE hija importanti biex tissaħħaħ is-sostenibbiltà tal-importazzjonijiet u jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi, kif spjegat aktar fid-dettall fil-Kapitolu 7.

Il-Kummissjoni se tipproponi:

- Miżuri mmirati lejn id-dekarbonizzazzjoni u l-modernizzazzjoni tal-flotta tas-sajd, appoġġati mis-Sħubija għal Tranżizzjoni tal-Enerġija għas-settur tas-sajd u tal-akkwakultura[17].
- L-appoġġ għas-sajd fuq skala żgħira bħala prijorità. L-azzjonijiet rilevanti jinkludu l-ħruġ ta’ vademecum li jippreżenta l-aħjar prattiki li l-Istati Membri jistgħu jużaw fl-allokazzjoni tal-opportunitajiet tas-sajd sabiex tittejjeb it-trasparenza, u jiġi promoss is-sajd sostenibbli, u djalogu ddedikat għall-implimentazzjoni. Il-Kummissjoni se tikkunsidra wkoll l-istabbiliment ta’ Kunsill Konsultattiv iddedikat.
- L-istabbiliment ta’ Sħubija tal-UE dwar l-Akkwakultura, li tinvolvi lill-awtoritajiet tal-Istati Membri, ir-rappreżentanti tas-settur, il-gruppi ta’ interess oħra, l-istituzzjonijiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni, l-aċċelleraturi tan-negozju, u l-istituzzjonijiet finanzjarji. Dan se jsaħħaħ il-kooperazzjoni billi jiġu stabbiliti l-miri u jiġu definiti l-azzjonijiet, inkluż l-iżvilupp ta’ proġetti mmirati lejn l-użu multiplu tal-ispazju marittimu.

---

[16] Il-Kummissjoni Ewropea (2024): The EU Fish Market Report 2024

[17] Sħubija stabbilita wara l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar it-Tranżizzjoni tal-Enerġija tas-settur tas-Sajd u tal-Akkwakultura tal-UE.

- Iż-żieda fil-produzzjoni Ewropea tal-algi, inkluż permezz tal-Istrateġija l-ġdida dwar il-Bijoekonomija li għandha tiġi adottata sa tmiem l-2025, it-tnedija ta' Sħubija għall-Innovazzjoni tal-Bijoekonomija Blu sal-2027 u l-istabbiliment ta' miri għat-tkabbir tal-produzzjoni tal-algi fl-UE.
- Inizjattiva ta' politika ddedikata dwar l-indirizzar tal-kwistjoni ta' **Speċijiet Mhux Indiġeni** (NIS) li jheddu s-sajd u l-akkwakultura, inklużi opportunitajiet għall-użu ta' dawn l-ispeċijiet f'każijiet fejn dawk l-ispeċijiet diġà jkunu nfirxu żżejjed.
- Dokument ta' gwida dwar il-ġestjoni tal-predaturi, fil-qafas tal-implimentazzjoni tal-Linji Gwida Strateġiċi dwar l-Akkwakultura.
- L-evalwazzjoni tar-Regolament dwar l-OKS se tivvaluta l-effettività tar-regoli attwali dwar it-tikkettar, inkluż il-kamp ta' applikazzjoni tal-prodotti koperti, l-oriġini tagħhom, u l-mezzi li permezz tagħhom jinbiegħu, bħas-supermarkets, il-bejjiegħa tal-ħut u r-ristoranti.
- Kampanja madwar l-UE kollha fl-2027 dwar il-benefiċċji u l-valur miżjud tal-"Ikel akkwatiku" prodott fl-UE u sostenibbli.
- Il-miżuri li jiżguraw is-sostenibbiltà tal-ġestjoni tas-sajd u l-kundizzjonijiet ekwi għas-sajjieda Ewropej globalment (ara t-taqsima 7).
- L-evalwazzjoni u r-reviżjoni possibbli tar-Regolament dwar il-PKS
- Appoġġ għad-dimensjoni soċjali tas-setturi tas-sajd u tal-akkwakultura (ara t-taqsima 3).

3.2 It-tisħiħ tal-bażi Industrijali Marittima u tal-Portijiet tal-UE bħala nodi kritiċi

Il-***bażi tal-manifattura marittima*** tal-Ewropa hija essenzjali għall-awtonomija strateġika, il-prosperità u s-sigurtà tal-UE. It-tarzni, il-fornituri u l-fornituri tat-teknoloġija Ewropej għandhom l-għarfien espert biex jibnu bastimenti ta' valur għoli u biex jiżviluppaw teknoloġija għall-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta. **Biex jinżamm dan il-vantaġġ kompetittiv u tmexxi t-tranżizzjoni globali lejn teknoloġija nadifa, il-Kummissjoni se tiżviluppa Strateġija Marittima Industrijali.**

Il-portijiet tal-UE huma assi strateġiċi għall-kompetittività u s-sigurtà, li jaġixxu bħala gateways għall-kummerċ globali, is-suq intern, speċjalment bħala ċentri għall-Ispazju Marittimu Ewropew[18], u l-mobbiltà militari u ċivili. Bosta qed jevolvu f'ċentri għad-dekarbonizzazzjoni, iċ-ċirkolarità u l-innovazzjoni fil-ktajjen tal-valur, li jappoġġaw ir-raggruppamenti industrijali. **Biex issaħħaħ din il-funzjoni, il-Kummissjoni se tadotta Strateġija Portwarja ġdida tal-UE.**

L-aċċellerazzjoni tad-dekarbonizzazzjoni tas-settur tat-***trasport marittimu*** tal-UE biex jintlaħqu l-miri klimatiċi tagħna tirrikjedi l-implimentazzjoni robusta tal-estensjoni reċenti tal-ETS għall-mekkaniżmu tal-ipprezzar tal-gassijiet serra marittimu tagħna. Dan jirrikjedi wkoll l-implimentazzjoni ta' FuelEU Maritime, miżura ewlenija biex titnaqqas l-intensità tal-gassijiet serra tal-fjuwils, biex jiġu stimulati l-investimenti, tiġi żviluppata infrastruttura tal-fjuwils alternattivi fil-portijiet, u jiġu skattati sforzi ta' koordinazzjoni tul il-katina tal-provvista biex jinkisbu ekonomiji ta' skala. L-UE qed tinsisti għal miżuri globali ambizzjużi fl-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI) biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi fil-livell globali. Il-qafas tal-OMI b'Emissjonijiet Żero Netti maqbul reċentement huwa pass

[18]Ir-Regolament dwar l-TEN (UE) 2024/1679

importanti għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur kollu tal-industrija. L-appoġġ għad-diġitalizzazzjoni tal-operazzjonijiet marittimi, l-investiment f'teknoloġiji ekoloġiċi, u t-trawwim tal-iżvilupp tal-ħiliet ekoloġiċi se jkollhom rwol ugwalment essenzjali fl-iżgurar tas-sostenibbiltà u l-adattabbiltà fit-tul tal-industrija marittima.

Investimenti sinifikanti fil-produzzjoni tal-fjuwil, fl-infrastruttura tal-enerġija, fl-elettriku mix-xatt u fl-adozzjoni u l-integrazzjoni abbord ta' teknoloġija nadifa ġdida huma kruċjali biex jixprunaw ir-reżiljenza, id-dekarbonizzazzjoni, l-innovazzjoni, u l-kompetittività fis-settur.

3.3. It-tisħiħ ulterjuri tas-setturi tal-ekonomija blu

It-teknoloġiji tal-enerġija mir-riħ lil hinn mill-kosta u mill-oċeani huma assi ewlenin biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi, tissaħħaħ is-sigurtà tal-enerġija u tiġi pprovduta enerġija affordabbli li tirfed il-kompetittività industrijali fis-setturi tal-industrija u fl-Istati Membri kollha. L-aċċellerazzjoni tal-introduzzjoni tirrikjedi investimenti sinifikanti fl-infrastruttura tal-grilja, inklużi teknoloġiji transfruntiera tat-trażmissjoni u tal-enerġija lil hinn mill-kosta, flimkien ma' kooperazzjoni reġjonali mtejba u soluzzjonijiet għal restrizzjonijiet spazjali u koeżistenza ma' attivitajiet oħra bħas-sajd u l-akkwakultura.

Biex tkompli tibbenefika mit-tmexxija globali tagħha fl-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta u bl-ambizzjoni li tikkonferma t-tmexxija fit-teknoloġiji tal-enerġija mill-oċeani, l-UE jenħtieġ li żżomm ktajjen tal-provvista kompetittivi, aċċess għall-materja prima u għax-xogħol tas-sengħa. L-impenji tal-Istati Membri u l-kooperazzjoni reġjonali[19] se jkunu kruċjali biex jinkiseb dan.

L-oċean jista' jkun sors importanti ta' riżorsi ġenetiċi għall-bijoekonomija u għall-materja prima. Is-salmura tal-baħar tista' tkun sors ta' manjeżju, litju, boron u vanadju, u tista' tikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista ta' dawn il-metalli u metalli oħra permezz ta' teknoloġiji kosteffettivi biex jiġu rkuprati dawn il-metalli. Bil-ħtieġa dejjem akbar ta' impjanti ta' desalinizzazzjoni effiċjenti biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet għall-konsum mill-bniedem tal-produzzjoni tal-ilma ħelu u tal-idroġenu ekoloġiku, il-fattibbiltà tal-irkupru tal-metalli mis-salmura tal-baħar se tiġi esplorata permezz ta' attivitajiet iddedikati skont il-programm Orizzont Ewropa.

It-turiżmu kostali u marittimu huwa l-akbar settur tal-ekonomija blu u sors ewlieni ta' introjtu għal ħafna żoni kostali, li jiddiversifika l-għajxien speċjalment fil-komunitajiet kostali u tal-gżejjer rurali. Filwaqt li tibni fuq il-progress fi ħdan il-Perkors ta' Tranżizzjoni għat-Turiżmu u l-Aġenda Ewropea għat-Turiżmu 2030 u fuq il-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati mnedija f'Mejju 2025, il-Kummissjoni se tippreżenta Strateġija tal-UE dwar it-Turiżmu Sostenibbli fir-Rebbiegħa 2026. L-istrateġija l-ġdida se tippromwovi prattiki li huma ta' benefiċċju kemm għall-komunitajiet kostali u tal-gżejjer kif ukoll għar-reġjuni ultraperiferiċi.

3.4. It-tisħiħ tad-dimensjoni soċjali tal-ekonomija blu

It-tiġdid ġenerazzjonali, il-parteċipazzjoni tan-nisa, it-titjib tal-ħiliet u l-kundizzjonijiet tax-xogħol xierqa huma ingredjenti essenzjali għal ekonomija blu prospera u attraenti.

---

[19] Il-Pjan ta' Interkonnessjoni tas-Suq tal-Enerġija tal-Baltiku (BEMIP), il-Konnettività tal-Enerġija tal-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk (CESEC), il-Kooperazzjoni tal-Enerġija fl-Ibħra tat-Tramuntana (NSEC), l-Interkonnessjonijiet għall-Ewropa tal-Lbiċ.

Għall-2027 hemm ippjanata Strateġija ta' Tiġdid Ġenerazzjonali Blu ġdida li se trawwem forza tax-xogħol tal-ġenerazzjoni li jmiss kwalifikata fir-riċerka tal-baħar, it-teknoloġija tal-oċeani u s-sajd sostenibbli. Se tippromwovi l-edukazzjoni, il-litteriżmu dwar l-oċeani, u t-trasferiment tal-għarfien interġenerazzjonali. Kif innotat fil-komunikazzjoni dwar Unjoni tal-Ħiliet, il-Kummissjoni se tintensifika l-isforzi tagħha biex tippromwovi l-edukazzjoni STEM[20], li jenħtieġ li tappoġġa wkoll għarfien aktar avvanzat dwar ix-xjenzi tal-baħar bħall-inġinerija ambjentali, il-bijoloġija u l-kimika tal-baħar. Il-promozzjoni ta' STEM u l-alleanzi tal-universitajiet u l-iskejjel Ewropej jenħtieġ li jagħtu aktar attenzjoni lill-ekonomija blu u l-potenzjal tagħha.

Sabiex tingħata spinta lill-ħiliet diġitali u intraprenditorjali, l-istrateġija ta' tiġdid ġenerazzjonali blu se tallinja mal-**Komunità l-ġdida ta' Konoxxenza u Innovazzjoni (KKI) fil-qasam tas-setturi u l-ekosistemi tal-ilma, tal-baħar u dawk marittimi** li tipprovdi qafas strutturat għall-UE kollha biex jiġu konnessi l-ekosistemi tal-ekonomija blu u l-**Unjoni tal-Ħiliet**, filwaqt li jiġu appoġġati sħubijiet transsettorjali fl-ekonomija blu, kif ukoll mal-**Istrateġija Ewlenija għall-Ekwità Interġenerazzjonali**.

Fis-sajd, l-enfasi tal-Kummissjoni se tkun fuq it-tiġdid ġenerazzjonali u ż-żieda fl-attraenza tal-professjoni, inkluż permezz tas-sikurezza mtejba abbord, id-diġitalizzazzjoni u l-modernizzazzjoni tal-flotta. Dan se jinkludi wkoll appoġġ għat-titjib tal-ħiliet u t-taħriġ mill-ġdid tas-sajjieda.

Azzjonijiet Ewlenin:

- L-evalwazzjoni u r-reviżjoni possibbli tar-Regolament dwar il-PKS
- Viżjoni 2040 għas-sajd u l-akkwakultura
- Strateġija Marittima Industrijali u Strateġija Portwarja tal-UE
- Strateġija ta' Tiġdid Ġenerazzjonali Blu

4. Il-protezzjoni u l-għoti tas-setgħa lill-komunitajiet kostali u tal-gżejjer

Oċean b'saħħtu jipprovdi għajxien, protezzjoni, u sens ta' identità lill-popolazzjonijiet kostali. Il-komunitajiet kostali huma l-forza umana li tixpruna ekonomija blu sostenibbli u kompetittiva fit-triq lejn prattiki riġenerattivi u għandhom rwol kruċjali li jipprovdu lill-Ewropej b'ikel tajjeb għas-saħħa u sostenibbli, b'enerġija rinnovabbli tal-baħar nadifa u affordabbli u li jgħaqqdu l-Ewropa mal-bqija tad-dinja. Ir-rwol tagħhom ta' intendenza, bħala partijiet ikkonċernati u atturi ewlenin fil-governanza tal-baħar jenħtieġ li jiġi rikonoxxut aħjar.

Iż-żoni kostali huma varjati u għandhom assi ġeografiċi u naturali uniċi, li joffru kemm opportunitajiet ekonomiċi sinifikanti kif ukoll sfidi uniċi. L-isfruttar tal-potenzjal sħiħ tar-reġjuni kostali tal-UE jirrikjedi kemm it-tisħiħ tal-komunitajiet kostali ewlenin kif ukoll it-tnaqqis tad-distakk għal dawk li qed jitħabtu biex jaħtfu l-opportunitajiet.

Iż-żoni kostali huma wkoll fl-ogħla riskju tat-tibdil fil-klima peress li qed jiffaċċjaw livelli tal-baħar li qed jogħlew, avvenimenti estremi tat-temp, erożjoni kostali, għargħar, intrużjoni tal-

[20]Ix-xjenza, it-teknoloġija, l-inġinerija u l-matematika.

melħ u t-tnaqqis tal-bijodiversità, inklużi l-istokkijiet tal-ħut. Il-komunitajiet kostali u r-reġjuni ultraperiferiċi huma mistennija jżidu l-adattament u t-tħejjija għall-kriżijiet. Il-Kummissjoni se żżid l-appoġġ għall-komunitajiet kostali biex jimplimentaw strateġiji u ppjanar ta' adattament, b'mod partikolari permezz tal-pjan li jmiss tal-UE dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima.

Sabsiex tagħti spinta lill-appoġġ tagħha għall-komunitajiet kostali u f'konformità mal-Istrateġija għal Unjoni tal-Preparatezza, fl-2026 il-Kummissjoni se tipproponi **Strateġija ġdida għall-Iżvilupp u r-Reżiljenza tal-Komunitajiet Kostali** tal-UE. L-istrateġija se taħtaf l-opportunitajiet u tistabbilixxi l-qafas għat-trawwim tal-iżvilupp ekonomiku lokali u t-tisħiħ tar-reżiljenza fil-komunitajiet kostali. L-istrateġija se tippromwovi kapaċitajiet ta' twissija bikrija u pjanijiet ta' adattament appoġġati minn servizzi avvanzati ta' osservazzjoni u tbassir.

Se jkollha l-għan li tingrana l-potenzjal enormi tal-komunitajiet kostali fl-iżvilupp u fl-użu ta' mudelli ta' negozju sostenibbli ġodda, li jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli u għall-kompetittività tal-UE kollha kemm hi. Se tappoġġa opportunitajiet ta' diversifikazzjoni tal-introjtu u jinċentiva l-inklużjoni ta' attivitajiet riġenerattivi u ta' restawr, innovazzjoni fix-xjenza u t-teknoloġija fir-rigward tal-osservazzjoni tal-previżjonijiet u tal-iżvilupp tas-servizzi, filwaqt li tibni fuq is-suċċessi tal-proġetti ta' Żvilupp Lokali Mmexxi mill-Komunità[21], tal-approċċ tal-Bauhaus Ewropea l-Ġdida (NEB, New European Bauhaus)[22] kif ukoll tal-fanali tal-Missjoni dwar l-Oċeani.

Filwaqt li qieset l-isfidi speċifiċi li jiffaċċjaw il-gżejjer u r-reġjuni ultraperiferiċi u l-appell għal politiki mfassla apposta u sinerġiji aħjar, il-Kummissjoni ddeċidiet li tniedi **konsultazzjoni dwar strateġija ġdida għall-gżejjer** u **strateġija aġġornata għar-reġjuni ultraperiferiċi**.

Huma meħtieġa attenzjoni speċifika u miżuri mfassla apposta għall-karatteristiċi tar-reġjuni ultraperiferiċi biex tittaffa l-insularità tagħhom u jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet tagħhom: it-tisħiħ tar-reżiljenza u l-konnettività tagħhom, l-iżvilupp tal-awtonomija ekonomika, tal-enerġija u tal-ikel tagħhom, kif ukoll il-protezzjoni tal-wirt naturali tagħhom. B'mod partikolari, is-settur tas-sajd fuq skala żgħira qed jiffaċċja sfidi addizzjonali fl-operazzjonijiet tiegħu minħabba d-distanza ta' dawn ir-reġjuni u l-esponiment għal avvenimenti estremi tat-temp. Biex tindirizzahom, il-Kummissjoni se tipproponi rieżami tal-linji gwida għall-bilanċ tal-flotta għal bastimenti tas-sajd b'tul ta' inqas minn 12-il metru fir-reġjuni ultraperiferiċi abbażi tal-aħjar xjenza disponibbli fis-sajf tal-2025.

Azzjonijiet Ewlenin ġodda[23]:

- Strateġija tal-UE għall-Iżvilupp u r-Reżiljenza tal-Komunitajiet Kostali
- Konsultazzjoni dwar Strateġija ġdida għall-Gżejjer tal-UE
- Strateġija aġġornata dwar ir-reġjuni ultraperiferiċi
- Rieżami tal-linji gwida għall-bilanċ tal-flotta għal bastimenti tas-sajd b'tul ta' inqas minn 12-il metru fir-reġjuni ultraperiferiċi

[21] Inforegio - Community-led Local Development
[22]Permezz tal-approċċ transdixxiplinari u parteċipattiv tal-Bauhaus Ewropea l-Ġdida (NEB), proġetti innovattivi bħall-Lighthouse Demonstrator Bauhaus of the Seas Sails jipprovdu pjanijiet ta' azzjoni għal azzjonijiet ibbażati fuq il-post li jinvolvu komunitajiet biex jidentifikaw u jindirizzaw l-isfidi tat-territorji kostali. Fis-snin li ġejjin, il-Faċilità NEB se tappoġġa aktar proġetti, inkluż f'komunitajiet kostali.
[23]L-azzjonijiet skont it-Taqsima 3 jikkontribwixxu wkoll għal din il-prijorità.

5. Ir-rwol essenzjali tar-riċerka, l-għarfien, il-litteriżmu u l-ħiliet tal-oċeani għall-innovazzjoni blu

5.1. L-Ewropa bħala mexxejja globali fix-xjenza tal-oċeani: it-tnedija tal-inizjattiva għall-osservazzjoni tal-oċeani

L-osservazzjoni tal-oċeani hija l-pedament tal-għarfien kollu dwar il-baħar. Dan jipprovdi data kritika għat-tbassir tat-temp, il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-istrateġiji ta' adattament, il-monitoraġġ ta' avvenimenti estremi, is-sigurtà ċivili — il-kundizzjoni tal-baħar, l-għargħar -, it-tbaħħir marittimu, l-enerġija lil hinn mill-kosta, is-sajd u l-akkwakultura, u dejjem aktar id-difiża u s-sigurtà. Madankollu, l-oċean għadu fil-biċċa l-kbira mhux esplorat, id-data hija nieqsa b'mod kritiku jew mhijiex disponibbli, u n-networks ta' osservazzjoni attwali jinsabu taħt pressjoni dejjem akbar.

Bħalissa, l-UE tiddependi b'mod sostantiv fuq il-kooperazzjoni mas-sħab internazzjonali għall-osservazzjoni tal-oċeani. Iżda hekk kif il-ġeopolitika tinbidel, xi sħab internazzjonali qed jiddiżimpenjaw ruħhom mix-xjenza tal-oċeani, ifixklu l-programmi ewlenin ta' data u osservazzjoni u joħolqu imprevedibbiltà għad-disponibbiltà ta' data kritika storika u futura. Xi settijiet tad-data mhux se jibqgħu disponibbli, oħrajn mhux se jinżammu jew jitlestew. Hemm riskju sinifikanti ta' tnaqqis fil-kopertura globali minn infrastrutturi ta' osservazzjoni, b'riżultat li, lil dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet, liċ-ċittadini u lill-investituri taslilhom informazzjoni inqas affidabbli u preċiża.

F'dinja ġeopolitika riskjuża, l-Ewropa trid issir indipendenti u awtonoma fl-infrastrutturi kritiċi kollha tal-oċeani, fis-servizzi tad-data u tal-informazzjoni, filwaqt li tippreserva u ssaħħaħ il-kollaborazzjoni xjentifika internazzjonali kull meta jkun possibbli.

Il-Patt għall-Oċeani jipproponi li jiżdiedu l-isforzi Ewropej billi titnieda **inizjattiva ambizzjuża ta' osservazzjoni tal-oċeani**, li tinkludi l-baħar kostali u l-baħar fond, li tkopri l-katina tal-valur tal-għarfien kollha, u li tieħu rwol internazzjonali ewlieni, biex twassal informazzjoni kritika lill-atturi u lis-setturi kollha tal-baħar.

L-Inizjattiva ta' Osservazzjoni tal-Oċeani tal-UE, li tkopri l-kampanji ta' osservazzjoni, l-ipproċessar tad-data, l-infrastrutturi u l-forniment ta' servizzi ewlenin, se tkun il-kapitolu li jmiss fl-iskoperta tal-ispazju intern tal-pjaneta tagħna u se tgħaqqad, tiskala, tirregola u tiżgura l-kapaċitajiet ta' osservazzjoni tal-oċeani.

L-inizjattiva se tixpruna wkoll il-kooperazzjoni xjentifika internazzjonali ma' sħab tal-istess fehma, b'mod partikolari għat-tlestija ta' sistema globali ta' osservazzjoni tal-oċeani li tkun adattata għall-iskop tagħha[24]:

- **L-iżgurar ta' data storika** mill-osservazzjoni tal-oċeani li bħalissa tinsab fir-riskju, f'bażijiet tad-data bbażati fl-UE, permezz ta' azzjoni ta' Orizzont Ewropa fl-2025.
- It-twettiq ta' **pjan ta' azzjoni li jimmappja l-lakuni fl-għarfien**, sa Ġunju 2026.
- L-iżvilupp ta' **sistema ta' osservazzjoni** integrata, ta' teknoloġija avvanzata, kosteffettiva, affidabbli u sigura.

[24] Se tappoġġa wkoll il-Pjattaforma Internazzjonali għas-Sostenibbiltà tal-Oċeani (IPOS) proposta, ara t-Taqsima 7.

- Il-ħolqien ta' **approċċ koerenti u standardizzat għall-ippjanar u t-twettiq ta' kampanji ta' osservazzjoni tal-oċeani** sal-2027

L-inizjattiva tibni fuq il-kontribut eżistenti tal-UE għall-għarfien operazzjonali dwar il-baħar. Bħala parti minnha, il-Kummissjoni se tkompli tiżviluppa u tintegra ż-żewġ servizzi ewlenin tad-data tal-UE, in-Network Ewropew ta' Osservazzjoni u Data Marittima EMODnet u s-Servizz tal-Baħar ta' Copernicus[25].

Dan se jikkontribwixxi għat-**Tewmi Diġitali Ewropew tal-Oċean (DTO)**, li hu rappreżentazzjoni virtwali ambizzjuża kważi f'ħin reali tal-oċean aċċessibbli għaċ-ċittadini, ix-xjenzati u l-innovaturi kollha, li se jipprovdi xenarji possibbli u futuri, punti kritiċi u fatturi tal-bidla li jappoġġaw it-tfassil ta' politika bbażata fuq l-evidenza min-negozji. Id-DTO, li tħabbar mill-President tal-Kummissjoni fis-Summit "One Ocean" tal-2022, u li se jkun interoperabbli mas-sistema Tewmi Diġitali tad-Dinja żviluppata skont l-inizjattiva Destinazzjoni d-Dinja, jenħtieġ li jkun operattiv bħala programm tal-UE sal-2030.

L-inizjattiva tal-Osservazzjoni tal-Oċeani se tgħin lis-sħab tal-Ewropa biex isegwu "Choose Europe" u jagħżlu l-Ewropa bħala alleat affidabbli bbażat fuq ix-xjenza, b'teknoloġija avvanzata, sigur u miftuħ. Dan se jikkontribwixxi wkoll għat-tisħiħ tal-għarfien dwar l-oċeani u jiffaċilita s-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku għal kwistjonijiet relatati mal-oċeani.

5.2. Ir-riċerka u l-innovazzjoni dwar l-oċeani għat-tmexxija globali

L-**Istrateġija għar-Riċerka u l-Innovazzjoni dwar l-Oċeani** se tibni fuq il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni u, fost oħrajn, il-Missjoni Ewropea "Nirrestawraw l-Oċean u l-Ilmijiet Tagħna sal-2030". Dan se jiżgura approċċ mis-sors għall-baħar[26], u se jkollu l-għan li jtejjeb il-governanza attwali billi jegħleb il-frammentazzjoni tal-inizjattivi għar-Riċerka u l-Innovazzjoni tal-UE, inklużi l-infrastrutturi tar-riċerka tagħhom. Se jimla l-vojt bejn ir-riċerka u l-innovazzjoni permezz ta' finanzjament għall-iżvilupp u l-użu ta' għarfien u soluzzjonijiet ġodda.

Il-Kummissjoni se tiffaċilita l-istabbiliment ta' **network Ewropew ta' siti tal-ittestjar tat-teknoloġija tal-oċeani** jiġu aċċellerati l-innovazzjoni u l-użu ta' teknoloġiji ewlenin tal-oċeani.

Permezz ta' approċċi transdixxiplinari li jinkorporaw ir-riċerka parteċipattiva u l-involviment taċ-ċittadini, jistgħu jitfasslu soluzzjonijiet għall-konservazzjoni tal-oċeani u tal-ilma, li fl-aħħar mill-aħħar jappoġġaw il-benesseri tal-komunitajiet kostali.

Mekkaniżmi ta' kollaborazzjoni Ewropej stabbiliti, bħall-Oċeani tal-JPI u s-Sħubija għal Ekonomija Blu Sostenibbli, jimmobilizzaw l-investimenti nazzjonali u se jkollhom rwol importanti fl-identifikazzjoni u r-rispons għall-isfidi tar-riċerka u l-innovazzjoni tal-oċeani.

5.3. It-tisħiħ tal-għarfien dwar l-oċeani u l-involviment taċ-ċittadini

L-għarfien dwar l-oċeani u l-involviment taċ-ċittadini jrawmu fehim tal-influwenza tal-oċean fuqna u l-impatt tagħna fuq l-oċean, filwaqt li jagħtu s-setgħa liċ-ċittadini biex jagħmlu għażliet infurmati. L-Istati Membri huma mħeġġa jippromwovu djalogu interġenerazzjonali, ibbażat

[25] L-EMODnet jiġbor id-data tal-osservazzjoni tal-oċeani in situ filwaqt li s-Servizz tal-Baħar ta' Copernicus huwa servizz ta' informazzjoni diġitali ewlieni fid-dinja, li jinkludi data satellitari, monitoraġġ tal-ogħla livell ta' żvilupp tekniku, u tbassir.

[26] L-iżgurar tar-rabtiet u tal-koerenza xierqa mal-Istrateġija għar-Riċerka u l-Innovazzjoni għar-Reżiljenza tal-Ilma.

fuq prattiki parteċipattivi u/jew deliberattivi. Il-kunċett ta' għarfien dwar l-oċeani se jkun marbut ma' kunċett usa' tal-promozzjoni tal-għarfien dwar l-ilma u l-fehim tar-rabtiet bejn il-ġestjoni tal-ilma u l-baħar. Huwa biss billi naħdmu flimkien u nivvalutaw id-diversità tal-partijiet ikkonċernati kollha, inkunu nistgħu nisfruttaw il-potenzjal sħiħ tal-oċean tagħna u noħolqu futur aktar sostenibbli għal kulħadd.

Il-Kummissjoni se **tespandi l-Koalizzjoni Ewropea għall-Għarfien dwar l-Oċeani** (EU4Ocean), li tinvolvi eluf ta' organizzazzjonijiet, negozji, żgħażagħ u tfal tal-iskola. Permezz tal-edukazzjoni, is-sensibilizzazzjoni u l-għodod stabbiliti bħall-Atlas Ewropew tal-Ibħra, l-EU4Ocean se tkompli taħdem biex iżżid l-għarfien dwar l-importanza tal-oċean, inkluż billi taħdem mal-konsorzju Bauhaus of the Seas Sails[27].

Filwaqt li tibni fuq il-Forum Youth4Ocean, il-Kummissjoni se tistabbilixxi **Network ta' Ambaxxaturi taż-Żgħażagħ u Interġenerazzjonali tal-UE dwar l-Oċeani** biex tinvolvi professjonisti żgħażagħ tal-oċeani u tippromwovi s-sostenibbiltà tal-oċeani madwar l-UE u globalment. L-iżvilupp tal-karriera ta' professjonisti tal-oċeani fi stadju bikri tal-karriera se jiġi appoġġat permezz tal-**Programm Interġenerazzjonali Blu** l-Alleanza għar-R&I dwar l-Oċean Atlantiku. Il-Kummissjoni se tospita **Djalogi dwar il-Politika taż-Żgħażagħ annwali**, filwaqt li tiżgura li l-ilħna tsaż-żgħażagħ jiġu integrati b'mod effettiv fit-tfassil tal-politika.

Il-programm ġdid ta' internship skont il-koalizzjoni EU4Ocean se joffri liż-żgħażagħ esperjenza prattika f'impjiegi li jikkontribwixxu għal ekonomija blu kompetittiva u sostenibbli. Dan mhux biss se jgħammar liż-żgħażagħ bil-ħiliet meħtieġa għal karrieri futuri iżda se jsaħħaħ ukoll ir-rabta li hemm bejn l-għarfien dwar l-oċeani u s-settur privat. Se ssir enfasi speċjali fuq l-għoti tas-setgħa lin-nisa, kif ukoll lil gruppi oħra sottorappreżentati, biex dawn jieħdu rwol attiv u sinifikanti fl-attivitajiet tal-oċeani.

Azzjonijiet Ewlenin:

- L-inizjattiva tal-UE għall-Osservazzjoni tal-Oċeani u l-Operazzjonalizzazzjoni tad-DTO Ewropea sal-2030 bħala kontribut għad-Deċennju tax-Xjenza dwar l-Oċeani għall-Iżvilupp Sostenibbli
- Strateġija Ewropea għar-Riċerka u l-Innovazzjoni dwar l-Oċeani
- L-istabbiliment ta' Network ta' Ambaxxaturi taż-Żgħażagħ u Interġenerazzjonali tal-UE dwar l-Oċeani u Network Interġenerazzjonali

6. Is-sigurtà marittima u d-difiża bħala kundizzjoni sottostanti

Il-kumplessità dejjem akbar tat-theddid — inklużi l-attakki fuq l-infrastruttura sottomarina, it-theddid ċibernetiku, ir-riskji kkawżati minn bastimenti substandard u l-flotta mistura, u l-kontestazzjoni strateġika fuq l-ispazji marittimi — titlob rispons ikkoordinat, xprunat mit-teknoloġija u li jibqa' validu fil-futur li jkopri d-dimensjonijiet esterni u interni, kif ukoll id-dimensjonijiet militari u ċivili. Il-baħar Baltiku huwa fejn il-flotta mistura speċifikament

[27] https://bauhaus-seas.eu/

tippreżenta riskji akuti għall-ambjent bit-tixrid taż-żejt, it-theddid għas-sikurezza u s-sigurtà marittima, il-ksur tal-liġi internazzjonali tal-kummerċ u tad-dritt marittimu internazzjonali.

L-Istrateġija Ewropea għas-Sigurtà Marittima u l-pjan ta' azzjoni tagħha jipprovdu l-qafas għall-UE biex tissalvagwardja l-interessi tagħha fuq il-baħar, tipproteġi liċ-ċittadini u t-territorju tagħha, u tippromwovi l-valuri u l-ekonomija tagħha. Se jsaħħu l-ordni internazzjonali bbażata fuq ir-regoli, filwaqt li jiżguraw konformità sħiħa mal-istrumenti internazzjonali, b'mod partikolari l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar (UNCLOS).

Flimkien ma' dawk il-prijoritajiet, u f'konformità mal-Komunikazzjoni Konġunta dwar is-Sigurtà tal-Kejbils, il-Komunikazzjoni dwar ProtectEU: Strateġija Ewropea ta' Sigurtà Interna[28], u l-White Paper għall-Prontezza tad-Difiża Ewropea 2030, l-UE u l-Istati Membri tagħha jenħtieġ li jiffukaw fuq it-tisħiħ tal-kooperazzjoni navali u tal-gwardja tal-kosta, inkluż permezz ta' Operazzjonijiet Marittimi bi Skop Multiplu (MMOs) li jsaħħu s-sensibilizzazzjoni dwar il-qasam marittimu, jinvestu f'teknoloġija marittima avvanzata, isaħħu l-protezzjoni tal-infrastruttura kritika u l-mobbiltà militari, jespandu l-kapaċitajiet ta' difiża navali, u jsaħħu l-preżenza u s-sħubijiet Ewropej fid-dinja.

6.1. It-tisħiħ tal-gwardja tal-kosta tal-UE u l-kooperazzjoni navali u s-sigurtà tal-fruntieri marittimi

Il-Kummissjoni se tkompli tippromwovi l-kooperazzjoni tal-gwardja tal-kosta billi tespandi mudelli ta' suċċess bħall-Forum Ewropew tal-Funzjonijiet tal-Gwardja tal-Kosta u l-Forum tal-Funzjonijiet tal-Gwardja tal-Kosta tal-Mediterran għal żoni bħall-Baħar l-Iswed. L-investiment se jiffoka fuq **flotta pilota Ewropea tad-droni tal-ajru mingħajr bdot abbord (UxV),** li tintegra l-IA u sensuri avvanzati għall-monitoraġġ marittimu f'ħin reali, appoġġata mill-Frontex, l-EMSA u l-EFCA. Dan itejjeb id-detezzjoni u r-rispons, jikkomplementa l-inizjattivi tan-NATO, u jipproteġi l-infrastruttura kritika sottomarina. L-investiment fil-bini tal-kapaċità u t-taħriġ se jsaħħaħ il-gwardja tal-kosta u l-kollaborazzjoni bejn l-aġenziji fl-UE kollha.

6.2. L-avvanz tat-teknoloġija għas-sigurtà u d-difiża

L-UE ser tingrana strumenti bħall-EDF, il-PESCO, l-EDA u s-SAFE u l-EDIP proposti[29] sabiex timmodernizza l-forzi navali u l-infrastrutturi relatati, inkluż fil-kapaċitajiet ta' komunikazzjoni u networking, sensuri, R&Ż għat-teknoloġiji, u l-akkwist komuni ta' assi għall-intelligence, is-sorveljanza, u r-rikonjizzjoni kif ukoll l-istabbiliment ta' ċentru tal-fużjoni tal-informazzjoni reġjonali mill-2025. Il-BEI huwa impenjat li jgħin biex tingħata spinta lill-industrija, inkluż billi jappoġġa t-teknoloġiji marittimi u jimmobilizza l-kapital privat għal innovazzjoni ffukata fuq is-sigurtà.

L-inizjattiva ġdida ta' Għarfien tad-Dominju Marittimu Ewropew (MDA) (inkluża l-flotta pilota Ewropea mingħajr ekwipaġġ proposta hawn fuq) se tgħaqqad is-sensuri, is-sistemi mingħajr bdot abbord, u l-inġenji tal-ajru tal-għassa biex jiffurmaw network ta' sorveljanza integrat. MDA aktar b'saħħitha hija essenzjali biex jiġi indirizzat it-theddid u jiġu appoġġati r-risponsi ta' emerġenza. L-inċidenti reċenti li affettwaw l-infrastruttura marittima kritika

[28] Il-Komunikazzjoni dwar ProtectEU:L-Istrateġija Ewropea ta' Sigurtà Interna.
[29] Fiż-żmien tal-adozzjoni ta' din il-Komunikazzjoni, l-adozzjoni tal-proposti kienet pendenti

jenfasizzaw il-ħtieġa għal kooperazzjoni bla xkiel, skont l-approċċ reġjonali għal kull baċir tal-baħar.

Il-Kummissjoni tħeġġeġ b'mod attiv lill-awtoritajiet u l-aġenziji marittimi rilevanti kollha nazzjonali u tal-UE biex jikkollegaw mal-Ambjent Komuni għall-Qsim tal-Informazzjoni (CISE), filwaqt li jieħdu l-approċċ tal-baċir tal-baħar biex tingħata spinta lill-integrazzjoni reġjonali. Filwaqt li tirrikonoxxi n-natura li qed tevolvi tat-theddid marittimu, il-Kummissjoni hija impenjata li tippermetti l-iskambju ta' informazzjoni klassifikata fil-qafas tas-CISE u tinkoraġġixxi l-interkonnettività tagħha mal-qafas għall-iskambju ta' informazzjoni operat mill-Frontex, b'mod partikolari l-EUROSUR kif ukoll l-interoperabbiltà tagħha man-network ta' Sorveljanza Marittima (MARSUR), li jiffaċilita l-komunikazzjoni sigura fost il-forzi navali tal-Istati Membri. Dan se jsaħħaħ l-interfaċċa ċivili-militari, itejjeb l-għarfien komuni tas-sitwazzjoni, u jippermetti reazzjonijiet aktar rapidi u kkoordinati għat-theddid fid-dominju marittimu kollu. Il-Kummissjoni se tappoġġa l-isforzi relatati mal-MDA biex isir progress lejn stampa marittima mill-ispazju sa qiegħ l-oċean rikonoxxuta kważi f'ħin reali, li tista' tiġi kondiviża man-NATO.

6.3. Il-protezzjoni tal-infrastruttura marittima kritika

Apparti s-sorveljanza, iċ-ċibersigurtà u r-reżiljenza tas-sistemi tal-IT se jkunu qasam ewlieni ta' attenzjoni. B'99 % tal-flussi globali tad-data li jiddependu fuq kejbils sottomarini, l-iżgurar tal-infrastruttura diġitali kontra t-theddid ċibernetiku se jkun essenzjali, speċjalment fir-reġjun tal-Baħar Baltiku fejn is-sikurezza tal-infrastruttura kritika hija saħansitra f'riskju akbar.

Komponent ċentrali ta' dan huwa l-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar is-Sigurtà tal-Kejbils[30] f'sinerġija mal-Istrateġija Marittima Industrijali li jmiss, li se jsaħħaħ il-mekkaniżmi ta' sorveljanza, deterrenza u rispons. Is-sigurtà tal-infrastruttura tal-baħar u dik sottomarina tibbenefika minn kapaċitajiet aktar b'saħħithom ta' detezzjoni ta' theddid u minn stampa aktar unifikata tas-sitwazzjoni f'ħin reali għal kull baċir tal-baħar. Fejn l-Istati Membri jaqblu li jikkooperaw dwar id-detezzjoni mtejba fil-livell reġjonali, il-Kummissjoni qed tappoġġa l-istabbiliment ta' Ċentri tal-Kejbils Reġjonali volontarji għal kull baċir tal-baħar li jiffurmaw parti mill-Mekkaniżmu ta' Sorveljanza Integrat. F'dik il-perspettiva l-MtQ Baltiku/Nordiku dwar il-protezzjoni ta' infrastruttura kritika ta' taħt il-baħar fil-Baħar Baltiku, huwa triq promettenti għal kooperazzjoni reġjonali aktar b'saħħitha dwar is-sigurtà tal-infrastrutturi kritiċi fil-Baħar Baltiku.

Ordinanza mhux sploduta (UXO, Unexploded ordnance) fl-ilmijiet tal-UE thedded l-ekosistemi u l-infrastruttura. **L-Istrateġija kkoordinata għat-tneħħija tal-UXO, li tibda fil-Baħar Baltiku u fil-Baħar tat-Tramuntana u li tespandi għall-Baħar l-Iswed, se tuża teknoloġiji avvanzati ta' detezzjoni u rimi**. Is-sħubijiet mal-HELCOM u korpi reġjonali oħra ser itejbu l-implimentazzjoni.

6.4. It-Tisħiħ tal-Operazzjonijiet Navali u s-Sħubijiet Globali tal-UE

L-UE ser issaħħaħ l-operazzjonijiet navali tagħha taħt il-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiża Komuni b'enfasi fuq l-għarfien tas-sitwazzjoni marittima u l-protezzjoni tal-infrastruttura kritika. Il-preżenza navali kontinwa fl-ilmijiet tal-UE se tkun kritika biex jiġu skoraġġuti l-attivitajiet illegali.

[30] Il-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar is-Sigurtà tal-Kejbils

L-Artiku huwa dejjem aktar espost għall-kompetizzjoni ġeopolitika u huwa vitali f'termini ambjentali, ekonomiċi u ta' sigurtà għall-UE. It-tibdil fil-klima qed jiftaħ rotot tal-baħar ġodda u qed iżid ir-riskju ta' kompetizzjoni fir-riżorsi, degradazzjoni ambjentali u theddid ibridu għas-sigurtà tal-UE. Kif hemm enfasizzat fil-politika tal-UE dwar l-Artiku, l-Unjoni hija impenjata li tiżgura li l-Artiku jibqa' reġjun ta' paċi, tensjoni baxxa u kooperazzjoni sostenibbli. Il-bini tar-reżiljenza fl-Artiku jallinja mal-prijoritajiet tal-UE dwar il-klima, is-sigurtà u l-kooperazzjoni multilaterali.

L-UE ser timmira wkoll li ssaħħaħ il-kooperazzjoni operazzjonali mal-Istati Membri Nordiċi u l-Istati Artiċi tal-istess fehma, b'mod partikolari dwar is-sorveljanza marittima, it-tiftix u s-salvataġġ, u l-protezzjoni tal-infrastruttura marittima kritika.

Azzjonijiet Ewlenin:

- Strateġija komprensiva tal-UXO biex jiġu integrati teknoloġiji avvanzati ta' detezzjoni u rimi
- L-iżvilupp ta' kooperazzjoni aktar profonda bejn l-UE, l-Istati Membri Artiċi tagħha u l-Istati Artiċi tal-istess fehma
- Proġett pilota għal flotta Ewropea tad-droni mingħajr bdot abbord(UxV), mgħammra (tal-wiċċ, ta' taħt l-ilma u tal-ispazju) b'sistemi u teknoloġiji tal-ogħla livell ta' żvilupp tekniku
- Tissaħħaħ il-kooperazzjoni fil-qafas tas-Sħubijiet Strateġiċi u Komprensivi mal-pajjiżi sħab fl-Afrika ta' Fuq u fil-Lvant Nofsani

7. Governanza internazzjonali tal-oċeani u diplomazija msaħħa dwar l-oċeani

Inkorporata bis-sħiħ fl-isforzi tad-diplomazija ekoloġika tal-UE u fl-appoġġ għall-implimentazzjoni tal-impenji globali b'mod partikolari fil-kuntest tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU, id-diplomazija Ewropea dwar l-oċeani se tintensifika l-azzjonijiet biex tipproteġi l-oċeani, kif ukoll tissalvagwardja u tippromwovi l-interessi u l-valuri tal-UE dwar l-affarijiet tal-oċeani, filwaqt li tibni r-relazzjonijiet politiċi, ekonomiċi, kulturali u xjentifiċi effettivi li huma relatati mal-oċeani, ma' pajjiżi, nazzjonijiet u organizzazzjonijiet rilevanti. **Sħubijiet internazzjonali aktar b'saħħithom** u l-promozzjoni ta' diplomazija u eżiti multilaterali huma aktar importanti minn qatt qabel. Dawn huma meħtieġa għall-protezzjoni u l-ġestjoni effettiva tar-riżorsi tal-baħar, speċjalment fis-sajd fejn l-isforzi biex jinħolqu kundizzjonijiet ekwi internazzjonali aħjar u aktar ġusti **se jgħinu kemm is-sajd tal-UE kif ukoll is-sostenibbiltà globali[31].**

7.1. Il-tisħiħ tal-governanza internazzjonali tal-oċeani

L-UE hija impenjata li tirrispetta d-dritt internazzjonali, b'mod partikolari l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar (UNCLOS) u li ssaħħaħ **l-ordni multilaterali bbażata fuq ir-regoli** ta' benefiċċju għan-nazzjonijiet u l-popli kollha billi tiġi organizzata

[31]Għal dawn ir-referenzi u referenzi oħra għall-UE f'dan il-kapitolu, ara l-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar il-Governanza Internazzjonali tal-Oċeani, 15973/22 tat-13 ta' Diċembru 2022.

governanza internazzjonali effettiva. L-UE se tuża l-influwenza diplomatika tagħha abbażi tal-ŻEE kumulattiva tagħha, is-suq kbir tal-frott tal-baħar u l-impenn għas-sostenibbiltà.

Filwaqt li tirrikonoxxi l-ħtieġa għal kooperazzjoni globali, l-UE se tfittex li tpoġġi l-governanza tal-oċeani fuq quddiem nett tal-aġendi internazzjonali, u permezz ta' dan jiġu allinjati l-oqfsa legali internazzjonali u jitrawmu s-sħubijiet.

Il-Kummissjoni se tipprijoritizza u tamplifika l-azzjonijiet ewlenin li ġejjin:

- **ratifika rapida tal-Ftehim BBNJ**[32], li tavvanza d-dħul fis-seħħ rapidu tiegħu, tappoġġa l-implimentazzjoni tiegħu, u tiżgura li l-Ibħra Miftuħa jkunu rregolati b'mod sostenibbli.
- **Trattat Globali ambizzjuż dwar il-Plastik** biex jitrażżan it-tniġġis tal-oċeani u se jkun sieħeb u mexxej affidabbli li jinvolvi ruħu ma' partijiet oħra u jikkonkludi n-negozjati dwar it-trattat malajr kemm jista' jkun.

L-UE għandha tuża wkoll l-ingranaġġ diplomatiku u l-kapaċitajiet ta' sensibilizzazzjoni kollha tagħha biex tgħin li jintlaħaq ftehim dwar id-deżinjazzjoni ta' tliet **żoni marini protetti vasti fl-Oċean tan-Nofsinhar** bħala l-aħjar mod biex jiġu kkonservati l-ekosistemi u l-bijodiversità tal-baħar uniku u verġni tal-Antartika. Barra minn hekk, l-UE ser tippromwovi l-protezzjoni ta' 30 % tal-Ibħra Miftuħa sal-2030. L-UE qed tittrasponi l-ftehim BBNJ fil-liġi tal-UE[33] biex tiżgura l-konformità mal-ftehim.

Il-Kummissjoni tkompli tappoġġa l-**pożizzjoni prekawzjonarja tagħha dwar l-estrazzjoni minerarja minn fond il-baħar**, filwaqt li tenfasizza l-ħtieġa għal aktar riċerka dwar l-impatti potenzjali tagħha fuq l-ambjent, il-bijodiversità u dawk soċjoekonomiċi. Sakemm ikun hemm biżżejjed evidenza xjentifika disponibbli biex tikkonferma li l-estrazzjoni minerarja minn fond il-baħar ma toħloq l-ebda theddida għall-ekosistemi tal-baħar, il-Kummissjoni tappella għal pawża prekawzjonarja u tappella lill-Kunsill biex jikkonferma dan l-approċċ. Il-Kummissjoni se tippromwovi approċċ ibbażat fuq ir-regoli fl-Awtorità Internazzjonali dwar Qiegħ il-Baħar (ISA).

Il-Kummissjoni hija impenjata li tissodisfa l-prinċipju ta' prekawzjoni u l-ħtieġa li tiżgura bażi xjentifika adegwata li fuqha tiġġustifika tali attivitajiet u kunsiderazzjoni xierqa tar-riskji u l-impatti assoċjati qabel ma tavvanza b'teknoloġiji emerġenti li jintervjenu f'ambjenti tal-baħar għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, bħall-**ġeoinġinerija tal-baħar** u t-teknoloġiji tal-assorbiment tad-diossidu tal-karbonju[34].

L-UE tirrakkomanda **Pjattaforma Internazzjonali għas-Sostenibbiltà tal-Oċeani (IPOS)**, imfassla biex issaħħaħ l-interfaċċa bejn ix-xjenza u l-politika[35]. L-IPOS se tixpruna t-teħid ta' deċiżjonijiet ibbażat fuq l-evidenza, issaħħaħ l-għarfien u l-fehim globali tas-sistemi tal-oċeani biex tippermetti protezzjoni aktar effettiva u ġestjoni aktar sostenibbli. Il-Kummissjoni tappoġġa wkoll inizjattivi għal aktar kooperazzjoni xjentifika bħall-**Alleanza għar-Riċerka u l-Innovazzjoni dwar l-Oċean Atlantiku (AAORIA).**

---

[32] Il-Bijodiversità lil hinn mill-Ġuriżdizzjoni Nazzjonali

[33] Ara l-proposta għal Direttiva dwar il-konservazzjoni u l-użu sostenibbli tal-bijodiversità marina fiż-żoni lil hinn mill-ġuriżdizzjoni nazzjonali, COM (2025) 173 final tal-24.4.2025.

[34] Il-Komunikazzjoni Konġunta dwar il-Governanza Internazzjonali tal-Oċeani tal-UE, JOIN(2022) 28 final.

[35] Ara n-nota 31 f'qiegħ il-paġna

Barra minn hekk, il-Kummissjoni se twettaq l-azzjonijiet li ġejjin:

- Il-**Kummissjoni** bħalissa qed tesplora kif tista' ttejjeb is-**sostenibbiltà tal-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura importati** skont ir-reġim tal-Kwota Tariffarja Awtonoma (ATQ).
- **Biex titnaqqas il-qabda aċċidentali tal-fkieren tal-baħar** fl-2026, il-Kummissjoni beħsiebha tadotta speċifikazzjonijiet tekniċi dwar l-apparat għall-esklużjoni tal-fkieren tal-baħar (TED) li għandu jintuża mill-flotta tal-UE fis-sajd għall-gambli tropikali tal-Atlantiku tal-Punent u tal-Oċean Indjan. Il-Kummissjoni se tivvaluta l-effettività ta' dawk l-ispeċifikazzjonijiet il-ġodda qabel ma jiġu kkunsidrati passi ulterjuri internament jew fil-livell internazzjonali.
- Barra minn hekk, il-Kummissjoni se tfittex ir-**ratifika u l-implimentazzjoni sħiħa ta' strumenti internazzjonali** bħall-Ftehim tad-WTO dwar is-Sussidji tas-Sajd dwar il-projbizzjoni ta' sussidji dannużi, il-Konvenzjonijiet tal-ILO relatati mal-baħħara u s-sajjieda u l-Istandards tas-Sikurezza tal-Bastimenti tas-Sajd stabbiliti skont l-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI).

- Fis-sajd, il-Kummissjoni se tintensifika l-isforzi biex **tindirizza l-isfidi b' "bnadar ta' konvenjenza",** filwaqt li tiżgura t-trasparenza fl-istrutturi tas-sjieda tal-bastimenti tas-sajd biex dawk responsabbli għall-prattiki illegali fl-industriji marittimi, inkluż is-sajd u l-ġestjoni ambjentali, jinżammu responsabbli. Dan se jibni fuq ir-riżultati ta' studju li għaddej bħalissa.
- L-UE tmexxi u tippromwovi b'mod attiv **iż-żamma ta' standards għoljin** ta' sostenibbiltà fil-ġestjoni tas-sajd fi ħdan l-**Organizzazzjonijiet Reġjonali tal-Ġestjoni tas-Sajd (RFMOs)**, speċjalment fil-ġlieda kontra l-attivitajiet tas-sajd IUU.

- Il-Kummissjoni se tipproponi **ġenerazzjoni ġdida ta' Ftehimiet ta' Sħubija dwar is-Sajd Sostenibbli** (SFPAs) li jallinjaw mal-istrateġiji u l-prijoritajiet reġjonali usa' tal-UE, b'mod partikolari għall-Afrika u l-Indo-Paċifiku, biex jikkontribwixxu għal approċċ koerenti tal-UE għas-sajd sostenibbli u l-governanza tal-oċeani.
- Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill laħqu qbil politiku provviżorju dwar l-emenda proposta mill-Kummissjoni għar-Regolament 1026/2012 li għandha l-għan li tindirizza **prattiki tas-sajd mhux sostenibbli**. Dan jirrifletti l-impenn tal-UE li trawwem il-kooperazzjoni fil-ġestjoni tal-istokkijiet kondiviżi ma' pajjiżi terzi, filwaqt li tingrana s-saħħa tagħha fis-suq biex tippromwovi s-sajd sostenibbli.

L-UE ser tkompli tmexxi bl-eżempju permezz tal-approċċ tagħha ta' **tolleranza żero għas-sajd Illegali, mhux Irrappurtat u mhux Irregolat (IUU)**[36] abbażi ta' djalogi ma' pajjiżi terzi u s-sistema IUU ta' ħruġ ta' karti. B'mod partikolari, se tingrana l-iskema ta' ċertifikazzjoni tal-qbid tal-UE (CATCH) li għandha l-għan li tissalvagwardja s-suq tal-UE minn prodotti tas-sajd IUU.

Id-**diġitalizzazzjoni tal-CATCH (IT CATCH)**, li se ssir obbligatorja minn Jannar 2026, hija inizjattiva ewlenija tal-UE fil-ġlieda globali kontra s-sajd IUU. B'riżultat ta' dan, l-Istati Membri tal-UE se jsaħħu u jarmonizzaw il-kontrolli u l-azzjonijiet tal-importazzjoni tagħhom biex jiżguraw il-legalità tal-prodotti tas-sajd imqiegħda fis-suq Ewropew. Jenħtieġ li tingħata

[36]Ara n-nota 31 f'qiegħ il-paġna

attenzjoni partikolari lir-reġjuni ultraperiferiċi, li huma esposti għal kompetizzjoni inġusta u sajd illegali minn pajjiżi terzi ġirien.

L-UE ser tkompli timpenja ruħha għar-ratifika u l-implimentazzjoni tal-Ftehim dwar il-Miżuri tal-Istati tal-Port u tippromwovi l-implimentazzjoni tar-**regoli aġġornati tagħha dwar il-kontroll tas-sajd** fix-xena globali[37].

Fl-2026, il-Kummissjoni se tħejji **Komunikazzjoni dwar approċċ strateġiku ġdid għall-azzjoni esterna tas-sajd tal-UE** li fiha se tiddeskrivi **dawn l-sforzi tal-UE**. L-approċċ se jkollu l-għan li jagħlaq il-lakuni fil-governanza globali tas-sajd u jsaħħaħ l-impenn tal-UE għall-ġestjoni sostenibbli tal-oċeani.

7.2. Id-diplomazija strateġika dwar l-oċeani adatta għall-iskop tagħha

L-UE hija attur diplomatiku ewlieni fl-oċean, li tirrappreżenta l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. L-iżgurar tal-governanza sostenibbli tar-riżorsi tal-oċeani, b'mod partikolari s-sajd, se jirrikjedi kooperazzjoni msaħħa bejn l-UE, il-pajjiżi terzi u l-atturi globali. In-network tal-UE ta' impenji bilaterali u inizjattivi strateġiċi ma' sħab f'reġjuni bħall-Mediterran u l-Baħar l-Iswed, l-Artiku, l-Afrika u l-Indo-Paċifiku se jgħin biex javvanza l-governanza tal-oċeani u l-iżvilupp ekonomiku blu sostenibbli globalment. L-involviment fid-diplomazija dwar il-klima fil-livell globali huwa essenzjali għar-restawr tas-saħħa tal-oċean. Is-SIDS (stati gżejjer żgħar li qed jiżviluppaw) b'mod partikolari huma alleati mill-qrib fin-negozjati fil-qafas tal-proċess tal-COP, peress li huma wkoll affettwati direttament mill-effetti tat-tibdil fil-klima.

Il-Kummissjoni se tressaq l-azzjonijiet ta' prijorità li ġejjin:

- **Il-Kummissjoni se tadotta approċċ ta' pajsaġġ tal-baħar** biex tiżgura impatt effettiv u sinerġija fl-avvanz tal-governanza sostenibbli u l-konservazzjoni tal-oċeani, u l-iżvilupp ekonomiku fil-pajjiżi sħab. Se tidentifika l-oqsma ewlenin li għandhom jiġu kkonservati, timmappja l-partijiet ikkonċernati u tqis bis-sħiħ l-attivitajiet li jaffettwawhom, u tindirizza l-interazzjonijiet fis-sistema kollha.
- L-objettiv tal-Kummissjoni se jkun ukoll li tikkonferma l-impenn tagħha għas-**sħubija UE-Afrika** billi tafferma mill-ġdid il-kooperazzjoni tagħna dwar l-ekonomija blu sostenibbli, li tagħti kontribut vitali għall-ekonomija, is-sigurtà tal-ikel u n-nutrizzjoni, u għall-iżvilupp sostenibbli taż-żewġ kontinenti.

L-UE se tuża l-mezzi diplomatiċi tagħha biex timbotta l-kwistjonijiet dwar l-oċeani permezz tal-aġendi politiċi internazzjonali inkluż il-G7 u l-G20. L-UE ttenni l-impenn qawwi tagħha lejn id-djalogu annwali dwar l-oċeani u l-klima b'mandat mill-Konferenza tal-Partijiet għall-UNFCCC biex javvanzaw il-kwistjonijiet tal-oċeani u tal-klima kemm fi ħdan l-UNFCCC kif ukoll fil-Ftehim ta' Pariġi, inkluż fid-dawl tal-ġenerazzjoni l-ġdida ta' NDCs u tar-Rendikont Globali li jmiss.

Id-diplomazija Ewropea dwar l-oċeani se tippromwovi l-aderenza mal-**istandards ta' governanza internazzjonali** relatati mal-ġestjoni tas-sajd filwaqt li tassisti lill-pajjiżi li qed jiżviluppaw fir-ratifika u fl-implimentazzjoni tal-ftehimiet internazzjonali ewlenin, fil-protezzjoni tal-bijodiversità, fir-reġistrazzjoni tal-bastimenti tas-sajd u fl-ilħuq tal-SDGs,

[37]Ara n-nota 31 f'qiegħ il-paġna

b'mod partikolari l-SDG 14. L-UE se tkompli tappoġġa t-tkabbir soċjoekonomiku sostenibbli tal-pajjiżi sħab permezz ta' strateġiji bħall-Global Gateway, filwaqt li tiżgura li s-sajd, l-akkwakultura u l-attivitajiet oħra relatati mal-oċeani jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli u l-bini tal-kapaċità madwar id-dinja. Biex l-objettivi tal-UE skont il-Patt għall-Oċeani jiġu appoġġati mill-Grupp tal-BEI, il-Global Gateway qed tiġi ingranata biex tippromwovi investimenti mmirati f'pajjiżi sħab bil-għan li tiġi indirizzata il-governanza tal-oċeani, l-ekonomija blu sostenibbli u l-azzjoni klimatika. Dawn jinkludu inizjattivi ewlenin bħall-appoġġ għall-Kurituri tat-Tbaħħir Ekoloġiku, il-promozzjoni tad-dekarbonizzazzjoni tat-trasport marittimu, u l-inizjattiva biex l-influss tas-sargassu komuni jiġi ttrasformat f'opportunità għal innovazzjoni ċirkolari u tkabbir sostenibbli fil-komunitajiet kostali.

Minbarra li huma l-akbar donatur globalment, l-UE u l-Istati Membri tagħha huma l-akbar donatur globali għall-Ibħra Internazzjonali. L-UE tilqa' l-progress skont il-Konferenza tal-Partijiet għall-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika dwar il-mobilizzazzjoni tal-fondi meħtieġa għall-protezzjoni tal-bijodiversità, biex jintlaħqu l-miri ta' azzjoni tal-Qafas Globali tal-Bijodiversità ta' Kunming-Montreal (KMGBF), u biex jonqos id-distakk fil-finanzjament globali tal-bijodiversità, inkluż fl-oċeani.

Azzjonijiet Ewlenin:

- Il-Komunikazzjoni dwar approċċ strateġiku għall-azzjoni esterna tas-sajd tal-UE, inkluża ġenerazzjoni ġdida ta' SFPAs
- L-adozzjoni u d-dħul fis-seħħ tal-emenda għar-Regolament Nru 1026/2012 dwar ċerti miżuri għall-iskop tal-konservazzjoni tal-istokkijiet tal-ħut fir-rigward ta' pajjiżi li jippermettu sajd mhux sostenibbli
- Ir-ratifika u l-implimentazzjoni rapidi tal-Ftehim BBNJ u l-appoġġ għall-implimentazzjoni fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw permezz tal-kontribuzzjoni ta' €40 miljun għall-Programm Globali tal-Oċeani
- Id-dħul fis-seħħ u l-implimentazzjoni tal-fażi 1 tal-ftehim tad-WTO dwar il-projbizzjoni ta' sussidji tas-sajd dannużi u l-konklużjoni tan-negozjati tal-fażi 2 dwar regoli addizzjonali pendenti biex jiġu rregolati s-sussidji li jinċentivaw is-sajd eċċessiv u l-kapaċità żejda
- L-użu obbligatorju, minn Jannar 2026, tal-l-IT CATCH, l-iskema diġitalizzata ta' ċertifikazzjoni tal-qabda tal-UE, biex tikkomplementa s-sistema ta' ċertifikazzjoni tal-qabda tal-UE għal ġlieda aktar effettiva kontra s-sajd IUU
- Il-pilotaġġ ta' Pjattaforma Internazzjonali għas-Sostenibbiltà tal-Oċeani
- Il-promozzjoni ta' żoni protetti fl-Oċean tan-Nofsinhar

8. Il-Passi li Jmiss

Fid-dawl tal-kriżi planetarja tripla tal-aċċellerazzjoni tat-tibdil fil-klima, it-telf tal-bijodiversità, it-tniġġis, kif ukoll it-tensjonijiet ġeopolitiċi, l-UE jeħtiġilha taġixxi b'determinazzjoni biex tissalvagwardja l-oċean tagħna u l-futur marittimu tagħha. Billi timmobilizza l-firxa sħiħa ta' għodod u sħubijiet għad-dispożizzjoni tagħha, l-UE tista' tmexxi bl-eżempju bil-ħolqien ta' spazju tal-oċeani aktar reżiljenti, użat b'mod sostenibbli u sigur.

Il-Patt għall-Oċeani jiddeskrivi rispons strateġiku u kkoordinat. Jiġbor flimkien ir-riformi ta' governanza, l-innovazzjoni, l-investiment, u d-diplomazija internazzjonali taħt viżjoni unifikata għas-saħħa, is-sostenibbiltà u l-prosperità tal-oċeani.

Dan il-Patt mhuwiex biss pjan direzzjonali — huwa sejħa għal azzjoni u responsabbiltà. Flimkien, se niżguraw ir-rwol tal-oċean bħala r-regolatur tal-klima tad-dinja u l-alleat fil-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, il-bijodiversità u l-ħabitats tiegħu bħala l-ġid tal-pjaneta tagħna, mutur ekonomiku, u wirt kondiviż għall-ġenerazzjonijiet li ġejjin.

Il-Kummissjoni se taħdem id f'id mal-istituzzjonijiet l-oħra tal-UE, l-Istati Membri, il-partijiet ikkonċernati, u s-sħab internazzjonali biex jinkisbu riżultati konkreti.

Anness: Il-miri relatati mal-oċeani fil-leġiżlazzjoni u l-politika tal-UE[38]

Objettiv	Vinkolanti/ aspirattiv	Sors
Status ambjentali tajjeb (GES) tal-ilmijiet tal-baħar sal-2020. L-Istati Membri jridu jadottaw strateġiji marini nazzjonali sabiex jiksbu, jew iżommu GES. Jintroduċu l-approċċ ibbażat fuq l-ekosistema bħala prinċipju vinkolanti għall-ġestjoni tal-ambjent tal-baħar tal-UE.	Vinkolanti	Id-Direttiva Kwadru dwar l-Istrateġija Marina
Żgurar tal-konservazzjoni tar-riżorsi bijoloġiċi tal-baħar u tal-ġestjoni tat-tipi ta' sajd li huma ffukati fuq dawn ir-riżorsi. Rendiment Massimu Sostenibbli (MSY) għall-istokkijiet kollha tal-ħut sal-2020.	Vinkolanti	Ir-Regolament dwar il-Politika Komuni tas-Sajd
30 % tal-baħar tal-UE protett sal-2030, li minnu 10 % għandu jiġi protett b'mod strett.	Aspirattiv	L-Istrateġija għall-Bijodiversità
Tappoġġa l-istrateġija għall-bijodiversità billi timmira li tikkontribwixxi għall-kisba u ż-żamma tal-istokkijiet tal-ħut f'livelli sostenibbli, tnaqqas l-impatt tas-sajd fuq qiegħ il-baħar u timminimizza l-impatti tas-sajd fuq speċijiet sensittivi billi telimina gradwalment is-sajd tal-qiegħ fl-MPAs sal-2030, ittejjeb is-selettività, tipproteġi speċijiet sensittivi, tappoġġa s-settur tas-sajd, u ssaħħaħ ir-riċerka, l-implimentazzjoni, il-governanza, u l-involviment tal-partijiet ikkonċernati.	Aspirattiv	Il-Pjan ta' Azzjoni tal-UE:Nipproteġu u nirrestawraw l-ekosistemi tal-baħar għal sajd sostenibbli u reżiljenti
Mill-inqas 20 % taż-żoni tal-baħar tal-UE jridu jiġu restawrati sal-2030 u l-ekosistemi kollha li jeħtieġu restawr sal-2050. L-Istati Membri għandhom jippreżentaw Pjanijiet Nazzjonali ta' Restawr sa nofs l-2026.	Vinkolanti	Ir-Regolament dwar ir-Restawr tan-Natura
Installazzjoni ta' ~ 111 GW ta' kapaċità ta' ġenerazzjoni tal-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta sal-2030 u ~ 317 GW sal-2050, li minnhom 100 MW ta' kapaċità ta' enerġija mill-oċeani sal-2027 u 1 GW sal-bidu tal-2030.	Aspirattiv	Il-Komunikazzjoni dwar it-"Twettiq tal-ambizzjonijiet tal-UE rigward l-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta"
L-Istati Membri għandhom jikkonkludu ftehim mhux vinkolanti biex għall-kooperazzjoni dwar l-għanijiet għall-ġenerazzjoni rinnovabbli lil hinn mill-kosta li għandha tintuża f'kull baċir tal-baħar sal-2050	Vinkolanti	Ir-Regolament TEN-E
88 GW ta' kapaċità ta' ġenerazzjoni rinnovabbli lil hinn mill-kosta sal-2030 u 360 GW sal-2050	Aspirattiv	
Mira globali tal-enerġija rinnovabbli ta' mill-inqas 42.5 % sal-2030 (għan mhux vinkolanti ta' 45 %). L-Istati Membri għandhom jippubblikaw l-informazzjoni dwar is-sejħiet għall-offerti ppjanati u liema volumi ta'	Vinkolanti	RED III

[38]Il-lista tista' tiġi kkumplimentata.

enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta qed jippjanaw li jiksbu.		
Miżuri li jappoġġaw il-kisba tan-newtralità klimatika sal-2050 — l-integrazzjoni tat-tranżizzjoni tal-enerġija fis-sajd u l-akkwakultura, it-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra, it-tisħiħ tas-sostenibbiltà u l-effiċjenza enerġetika, l-allinjament mal-għanijiet tal-bijodiversità u t-tniġġis, l-iżvilupp tal-ħiliet u l-karrieri, l-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni, u l-promozzjoni tal-kollaborazzjoni internazzjonali.	Aspirattiv	Il-Komunikazzjoni dwar it-Tranżizzjoni tal-Enerġija tas-settur tas-Sajd u tal-Akkwakultura tal-UE
Newtralità klimatika fl-UE sal-2050, mira intermedja biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra b'mill-inqas 55 % sal-2030, meta mqabbla mal-livelli tal-1990.	Vinkolanti	Il-Liġi Ewropea dwar il-Klima
Miri għall-varar ta' provvista tal-elettriku mix-xatt għal vapuri akbar tal-kontejners u tal-passiġġieri li jbaħħru fil-portijiet marittimi u għall-bastimenti tal-passaġġi fuq l-ilma interni.	Vinkolanti	Ir-Regolament dwar l-Infrastruttura tal-Fjuwils Alternattivi AFIR
Il-limiti massimi għall-intensità medja annwali tal-gassijiet serra tal-enerġija użata mill-vapuri ta' aktar minn 5,000 tunnellaġġ gross li jidħlu fil-portijiet Ewropej, irrispettivament mill-bandiera — tnaqqis ta' 2 % sal-2025 u tnaqqis ta' 80 % sal-2050. Il-vapuri tal-passiġġieri u tal-kontejners għandhom jużaw provvista tal-enerġija fuq l-art (OPS) jew teknoloġiji alternattivi b'emissjonijiet żero mill-1 ta' Jannar 2030 'il quddiem fil-portijiet koperti skont l-Artikolu 9 tal-AFIR, u mill-1 ta' Jannar 2035 fil-portijiet kollha tal-UE li jiżviluppaw il-kapaċità tal-OPS.	Vinkolanti	Ir-Regolament FuelEU Maritime
Il-faċilitajiet ta' riċiklaġġ għandhom jiżguraw l-immaniġġjar xieraq tal-iskart u li r-riċiklaġġ tal-vapuri jipprevjeni l-iskariku ta' sustanzi perikolużi fil-baħar. Jeħtieġ Inventarju ta' Materjali Perikolużi għall-ġestjoni ta' sustanzi li jistgħu jagħmlu ħsara lill-ambjenti tal-baħar u li tiġi stabbilta Lista Ewropea tal-faċilitajiet ta' riċiklaġġ tal-bastimenti	Vinkolanti	Ir-Regolament dwar ir-riċiklaġġ tal-bastimenti
Projbizzjoni ta' ċerti oġġetti tal-plastik li jintużaw darba biss, eż. straws & pożati. Ġbir ta' 77 % tal-fliexken tal-plastik sal-2025 & 90 % sal-2029.	Vinkolanti	Id-Direttiva dwar il-plastik li jintuża darba biss
Tnaqqis kwantitattiv fil-konsum ta' ċerti prodotti tal-plastik li jintużaw darba biss mill-Istati Membri sal-2026 meta mqabbel mal-2022.	Aspirattiv	
Sal-2030, l-UE għandha tnaqqas l-iskart tal-plastik fil-baħar b'50 % u l-mikroplastiks bi 30 % u tnaqqas it-telf tan-nutrijenti, l-użu u r-riskju tal-pestiċidi kimiċi, l-użu ta' dawk l-aktar perikolużi, u l-bejgħ ta' antimikrobiċi għall-annimali tal-irziezet u fl-akkwakultura b'50 %.	Aspirattiv	Il-Pjan ta' Azzjoni għal Tniġġis Żero
L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu n-network ta' Natura 2000 ta' siti protetti biex jiżguraw li l-aktar tipi	Vinkolanti	Id-Direttiva dwar l-Għasafar

ta' ħabitats naturali ta' valur u ta' ħabitats tal-ispeċijiet madwar l-UE jinżammu f'kundizzjoni tajba jew, fejn xieraq, jiġu ripristinati fi stat ta' konservazzjoni favorevoli.		Id-Direttiva dwar il-Ħabitats
L-Istati Membri għandhom jużaw il-Pjanijiet ta' Mmaniġġjar tal-Baċin tax-Xmara (RBMPs) u l-Programmi ta' Miżuri tagħhom biex jipproteġu u, fejn meħtieġ, jirrestawraw il-korpi tal-ilma biex jintlaħaq status tajjeb, u biex jipprevjenu d-deterjorament (status kimiku u ekoloġiku tajjeb)	Vinkolanti	Id-Direttiva Qafas dwar l-Ilma
L-Istati Membri għandhom inaqqsu t-tniġġis tal-ilma kkawżat min-nitrati użati fl-agrikoltura billi jiddeżinjaw żoni vulnerabbli għan-nitrati, jimmonitorjaw il-konċentrazzjonijiet tan-nitrati tal-korpi tal-ilma u jistabbilixxu kodiċijiet ta' prattiki agrikoli tajbin	Vinkolanti	Id-Direttiva dwar in-Nitrati
L-Istati Membri huma meħtieġa jiżguraw li ma jintużawx fjuwils tal-baħar fl-ibħra territorjali tagħhom, fiż-ŻEE u fiż-żoni ta' kontroll tat-tniġġis barra mill-Baħar Baltiku u fiż-żoni ta' kontroll tal-emissjonijiet (ECAs) tal-Baħar tat-Tramuntana jekk il-kontenut ta' kubrit ta' dawk il-fjuwils skont il-massa jaqbeż 0.50 %, u fi ħdan l-ECA jekk il-kontenut ta' kubrit ta' dawk il-fjuwils skont il-massa jaqbeż 0.10 %	Vinkolanti	Id-Direttiva dwar il-Kubrit
L-Istati Membri huma meħtieġa jimmonitorjaw u jivvalutaw l-ilma għall-għawm.	Vinkolanti	Id-Direttiva dwar il-Kwalità tal-Ilma għall-Għawm
Il-kisba tal-għanijiet tal-PKS, li jingħata kontribut għal suq effiċjenti u trasparenti, jiġu regolati l-organizzazzjonijiet professjonali, l-istandards tal-kummerċjalizzazzjoni, l-informazzjoni għall-konsumatur, ir-regoli tal-kompetizzjoni u l-intelliġenza dwar is-suq	Vinkolanti	OKS
L-Istati Membri huma meħtieġa jipprevjenu, jimminimizzaw u jimmitigaw l-impatt negattiv fuq il-bijodiversità tal-introduzzjoni u t-tixrid fl-Unjoni, kemm intenzjonati kif ukoll mhux intenzjonati, ta' speċijiet aljeni invażivi.	Vinkolanti	Ir-Regolament dwar l-Ispeċijiet Aljeni Invażivi
Permezz tal-mira għall-2030, il-Missjoni tal-UE "Nirrestawraw l-Oċean u l-Ilmijiet Tagħna" għandha l-għan li tipproteġi u tirrestawra s-saħħa tal-oċeani u l-ilmijiet tagħna permezz tar-riċerka u l-innovazzjoni, l-involviment taċ-ċittadini u l-investimenti blu. L-approċċ sistemiku l-ġdid tal-missjoni se jindirizza l-oċeani u l-ilmijiet bħala aspett wieħed u se jaqdi rwol ewlieni fil-kisba tan-newtralità klimatika u tar-restawr tan-natura.	Aspirattiv	Il-Missjoni tal-UE "Nirrestawraw l-Oċean u l-Ilmijiet Tagħna"